

La Esquella de la Torratxa

BARCELONA EN
1908

Sumari

TEXT

Memorandum del any.	El Teatre Catalá durant l'
Declaracions de l' any	any 1908.
nou.	Els llibres del any.
Glosari.	L' any cómic.
La vida política.	Cantars.
* *	Xarada.

ILUSTRACIÓ

Els morts del any (12 retratos).	Edificis y establiments premiats
La novetat davant del objectiu	(4 fotografias).
(11 fotografias).	Crónica negra (3 fotografias).
Figuras de relleu (4 retratos).	Fets y desfets (3 fotografias).
Visita grata.	La mania del any.
La reforma de Barcelona (4 fo-	Don Albert á la Bonanova.
tografias).	Del didal y de la tralla.
La Reforma.	Després de las festas de la Mercè
Aucells de pas (8 retratos).	Visitant el Museo Petrográfic
Cinematógrafo de LA ES-	del Parch.
QUELLA (gran película).	Els arbres de la Rambla.
Els diputats del 13 de De-	Las teuladas del any.—
sembre (4 retra-	Barrets y gorras.
tos).	Festas del VII cente-
Laretirada del 908.	nari de D. Jaume.

Y aquí'l pobre Any dona fi...

Memorandum

del any

1907.—DESEMBRE (*)

17.—El Jurat, reunit pera veure la causa que se seguia al Sr. Ferrer y Guardia per la publicació d'un follet titulat *Pensamientos revolucionarios*, dona veredict de inculpatibilitat.

18.—Per suposadas injurias al Cos de Vigilancia es denuncia el diari *La Tribuna*.

20.—Entre 'l Banch Hispano-Colonial y 'l Foment d'Obras y Construccions se firma una escriptura en virtut de la qual aquesta societat s'encarrega d'enderrocar las casas afectadas per la Reforma interior y de construir las claveguas y 'ls empedrats de las vias projectadas.

—Se descubreix una important falsificació de timbres mols vils de mitja pesseta.

21.—En sessió extraordinaria que, comensada a las 10 de la nit, dura fins a la una y mitja de la tarde, l'Ajuntament y la Junta de Vocals associats aproban el pressupost del any que vé. Las xifras nivelladas (sobre 'l paper) dels gastos y 'ls ingressos s'elevan a 32.503,958 pessetas.

—Passejant pel Parch el director de *La Tribuna*, senyor Cullaré, cau del cavall que muntava y 's produheix varias feridas.

22.—Inauguració de la Exposició d'auto-retratos, organizada pel Circul Artístich y instalada al Saló de la Reyna Regent del Palau de Bellas Arts.

—Concurs de Sardanas al Frontó Condal.—A la nit, al gran Saló de Bellas Arts, té lloch la repartició de premis a las collas victoriosas.

—Baix la presidencia de D. Ramón Llovera, se reuneix al Palau de Bellas Arts un Congrés de Societats Cooperativas de Catalunya.

23.—En el sortejó celebrat avuy a Madrid corresponen a Barcelona ab el número 2,048 la primera sort (6 milions), ab el 24,855 la tercera (2 milions) y ab el 37,262 la sexta (250,000 pessetas.)

—Un cotxe del tranvia de Sant Andreu topa a la carretera de Ribas ab un tren de la línea de Tarragona, resultant del xoch un mort y varis ferits.

—A la tarde, en l'espai de mitj hora, explotan dugas bombas: una al quartelló municipal de Sant Felip Neri, a qual lloch havia sigut conduhida desde 'l carrer de la Boqueria, ahont fou trobada, y un'altra al carrer del Hospital. Resultat: quatre ferits.

24.—La Económica Barcelonesa d'Amichs del País elegix nova Junta directiva, que queda constituïda pels senyors D. Narcís Pla y Deniel, president; D. Ramón Albó, vice-president; D. Manel Baixeras, contador; D. Francisco Mathen y Fornells, bibliotecari; D. Joseph Puig de la Bellacasa, secretari, y D. Francisco Anfruns, vice-secretari.

25.—Valentse d'una escala de má y saltant una paret, s'escapan de la Presó vella cinch xicots presos.

26.—S'inaugura al Ateneo Obrer una Exposició de Bellas Arts y Industrias artísticas, en la que s'ols hi figuren traballs de deixebles ó ex-deixebles d'aquest popular centro de cultura.

28.—El Jurat nomenat al efecte pera 'l Concurs corresponent al any passat, concedeix el premi d'edificis al Colégi Condal, passatge de Comers, (arquitecte don Bonaventura Bassegoda) y un diploma honorífich a la casa propietat de D. Llorens de Grau, Córcega, 261, (arquitecte don Joseph Pérez Terraza. El premi d'establiments no s'adjudica.

—Pel senyor Carner al Centre Nacionalista Republicá y pel senyor Cambó a la Lliga Regionalista, se donan simultáneament dugas interessants conferencias sobre 'l projecte de lley d'Administració local y 'l actitut que haurá d'observar la minoria solidaria davant d'aquesta trascendental qüestió.

30.—Ab el títul de *Casa d'Infants*, s'inaugura al número 64 del carrer Major de Sant Gervasi un asillo pera nens desvalguts.

—En la causa que per suposadas injurias al Rey se seguia al director d'*El Poble Catalá* don Secundí Puig de France, es aquest condemnat a vuyt anys y un dia de presiri.

(*) Doném en primer terme las darreras notas del any 1907, que, com recordará el lector, no pogueren ser inclosas en el nostre últim *Memorandum*.

—Don E. W. Retana dona al Centre Nacionalista Republicá una conferencia sobre 'l doctor Rizal, fusellat a Manila tal dia com avuy del any 1896.

31.—A las 5 y mitja de la tarde reventa al carrer de Sant Pau una bomba que mata a un inspector de policia de Girona nomenat Rafael Ufano, que casualment passava per allí, y fereix a dos tranzeunts.

1908

JANER

1.—Mor el súbdit francés M. Enrich Courtin, enginyer de Minas y director de las Ayguas de Dos-Rius.

—Mor don Joan Virgili, un dels ferits per la explosió de la bomba d'ahir.

2.—A consecuencia dels últims atentats terroristas, quedan suspesas a las provincias de Barcelona y Girona las garantías constitucionals.

—Ab asistencia de las autoritats y numerosas representacions sociales, se verifica l'enterró de las dugas victimas de la bomba del carrer de Sant Pau.

—En una escala del carrer de Robador es recullit a la tarde un objecte que se suposa que deu ser un aparato explosiu, pero que no arriba a reventar.

—Patrocinada per la Diputació Provincial, s'inaugura en el local de l'Associació de Lectura Catalana una Exposició d'*ex-libris*.

3.—Ab asistencia del arcalde, té lloch a Hostafranchs la inauguració oficial de las obras pera la construcció de las cloacas d'aquella barriada.

4.—Durant tot el dia y com ja va succehir ahir, son trobats en diversos llocs varis bultos sospitosos que, examinats després, resultan ser objectes inofensius, obra de bromistas mal intencionats que 's proposan aumentar l'alarma que dias há reyna.

—A fi d'ocuparse dels freqüents atentats terroristas de que Barcelona es víctima y de demanar al Govern facilitats pera 'l funcionament de la Oficina d'investigació criminal organizada per Mr. Arrow, se celebra a Casa la Ciutat una reunió a la qual hi assisteixen l'Arcalde, el president de la Diputació y varis diputats y senadors.

6.—Se tanca la Exposició del Ateneo Obrer.

8.—Per no estar conforme ab la marca que segueix la Lliga Regionalista, don Albert Rusiñol se dona de baixa en aquesta societat, publicant en tal sentit una carta en alguns periódichs.

10.—Quedan exposadas als baixos de Casa la Ciutat las llistas del nou cens electoral formadas pel Institut Geográfich y Estadístich.

—Mor don Joaquim Ruiz Puente, corresponsal d'alguns diaris de la Cort.

11.—Mor don Joseph Margarit, enginyer-jefe del districte miner de Barcelona-Girona.

—En mitj de gran expectació, per haverse convertit l'assumpto en qüestió política, se verifica la elecció de President de la Cámara de Comers, qual càrrech se disputan don Pere G. Maristany y don Albert Rusiñol. Resulta elegit el primer per 317 vots entre 548 votants. El senyor Rusiñol n'obté 229.

—Queda tancat pera esser substituït per un altre que se 'n está construint més avallat, el famós kiosco de refrescos que desde temps antich existia a Canaletas.

—En el nou domicili de la Lliga Regionalista, encare no inaugurat oficialment, dona el senyor Cambó una conferencia sobre la qüestió del sufragi y 'l projecte d'Administració local, que tant apassiona actualment a la dreta y a la esquerra de la Solidaritat Catalana.

—Acusats de constituir una societat clandestina—*La Reixa*—son detinguts els senyors Manau y Soronellas. Practicat un registre en el domicili d'aquest últim, la policia recull alguns documents en els quals creu veurehi ciertas alusions «separatistas».

12.—Discutint la conveniencia ó la inconveniencia del vot corporatiu pera las eleccions de concejals, s'arma entre la premsa catalanista una animada polémica.

—Es recullit al camí vell d'Horta un objecte sospitos que se suposa será una bomba.

ELS MORTS DEL ANY

Nicolau Salmerón
Diputat per Barcelona.

Francisco Alió
Compositor y crítich musical.

Miquel Escuder
Fabricant de màquines de cusir.

Antoni Aulestia y Pijoan
Historiador catalá.

Gil V. Alegria
Empressari d'espectacles.

Joseph M.ª Nadal
Ex-arcalde de Barcelona.

13.—Mor don Rossendo de Grau, un dels metjes més antics del Cos municipal.

14.—Don Joan Moreno, director d'un semanari lerrouxista, es condemnat a 2 anys, 4 mesos y 1 dia de presó correccional pel delict de ultratges a la regió catalana.

—El director de *La Tribuna*, don Alfonso Pérez, es absolt pel tribunal en la causa que se li seguia per suposades ofenses al poble espanyol.

15.—Mitjansant fiança de mil pessetas cada hù, son provisionalment posats en llibertat els senyors Manau y Soronellas, detinguts el dia 11.

16.—Surten cap a Madrid pera gestionar la solució de varis assumptos d'interés pera Barcelona els Srs. Sanllehy y Prat de la Riba. Durant la seva ausencia, s'encarregan de substituirlos en l'Arcaldia y en la Presidencia de la Diputació provincial els Srs. Bastardas y Cruells.

18.—A mitja tarde es recullit en una escala del carrer del Conde del Assalt un objecte que sembla ser una bomba.

19.—A conseqüència d'haver atropellat el tranvia de Sans a un passatger que baixava del cotxe, s'arma a la Gran Via un gravíssim moti, del qual ne resultan alguns ferits y destruït el carruatge causant de la desgracia.

21.—Terminat el sumari del procés dels terroristas Rull y comparsa, se fa pública la cal·licació del Fiscal.

22.—S'inaugura als baixos del Hotel Colón la tómbola organizada per la revista *Feminal* pera socorre ab sos productes als damnificats per las últimas inundacions.

23.—Torna de Madrid el senyor Prat de la Riba.

—Se reb la noticia de que'l col·laborador de *La Publici-*

dad don Ramón Corredó ha sigut indultat del resto de la pena que'l tribunal militar va imposarli y que estava cumplint a la Presó Modelo.

—Dona molt que parlar durant el dia y ocasiona un actiu cambi de telegramas entre Barcelona y Madrid el fet de que, a pesar de ser avuy el sant del rey, la fatxada de Casa la Ciutat no haja aparegut engalanada.

24.—Se fa càrrech de la Comandancia general de Marina d'aquesta provincia el segon jefe don Joaquim de Borja, capità de fragata.

26.—Gran meeting al Tivoli en favor del Sufragi Universal. Presideix el senyor Vallés y Ribot y fan us de la paraula els diputats solidaris senyors Moles, Suñol, Corominas y Carner.

—Mor don Artur d'Oliver-Copons, general d'Artilleria.

—Se celebra a la iglesia de Sant Pau, declarada monument nacional, la terminació de las obras de restauració del temple.

—Inauguració oficial del nou domicili de la Lliga Regionalista, instalada desde primers d'any a la plassa de la Cucurulla. Els interventors electorals del partit, reunits allí en gran número, reben una medalla, recort dels serveys prestats per ells en la lluyta dels comicis.

27.—Detingut a Prades (Tarragona), es portat a Barcelona l'anarquista Jaume Maestrich, al qui s'acusa de ser l'autor de la bomba que anys enrera esclatà a la escala de la casa abont vivia el jefe de policia senyor Tressols.

30.—Torna de Madrid el senyor Sanllehy y s'fa immediatament càrrech de l'arcaldia.

ELS MORTS DEL ANY

Manel Llofriu
Significat polític republicà.

Frederich Fuentes
Actor del Teatro Catalá.

Salvador Casañas
Bisbe de Barcelona.

Fernando Alsina
Ex-president de la Lliga y fabricant.

Francisco Pi y Suñer
Metge y diputat provincial.

Joseph Cusachs
Pintor.

FEBRER

1.—Inauguració oficial del Hotel de Viatgers y del *Mundial Palace*, restaurant instalat en aquell edifici.

—Convidat el nostre Municipi pel de Montpeller a las festas qu' en aquella ciutat se celebraran pera commemorar el setè centenari del rey D. Jaume el Conquistador, surten cap á Fransa els regidors Srs. Puig y Alfonso, Fargas de la Flor y Gali. Ab ells marxen també els diputats provincials Srs. Plaja y Tona.

2.—Els amichs del senador D. Albert Rusiñol li dedican un banquet polític que se celebra al teatro del Bosch (Gracia). En ell parlan el diputat senyor Calvet, pels organitzadors del acte, y l' obsequiat, qui diu, entre altrás cosas, que'l programa del catalanisme continúa sent las Bases de Manresa.

—El senyor Lerroux celebra á la *Casa del Pueblo* un meeting, en el qual ell mateix se proclama *candillo*.

—Commemorant el setè centenari del naixement de don Jaume I, es adornada la estatua del gran rey que figura en la fatxada de Casa la Ciutat.

3.—Vingut de Madrid expressament per això, se presenta al Col·legi d' Advocats de Barcelona el lletrat don Constantí Martin, participant qu' ell serà el defensor del terrorista Joan Rull.

—Mor don Fernando Alsina, ex-president de la Lliga de Catalunya, fabricant y fundador del gabinet públich de física *Mentora*.

—La Junta directiva del Foment del Treball Nacional

queda constituïda en la següent forma: D. Lluís Muntadas, president; don Joseph Soldevila y don Lluís Guarro, vice-presidents; don Claudi Güell, secretari; don Lluís Escayola, vice-secretari; don Lluís Portabella, tesorero; don Amadeu Torner, contador; don Adolfo Mas Yebra, bibliotecari, y don Francisco Puig y Alfonso, conservador.

4.—Mor don Joseph M.ª Nadal, ex-arcade y ex-senador.

—Mor don Joan Brugada, ex-regidor qui, segons rumors, deixa á la ciutat sa quantiosa fortuna.

5.—Don Eduard Maristany es nomenat Director del ferrocarril de Madrid-Zaragossa-Alicant.

7.—Mor don Francisco Pi y Suñer, metge y diputat provincial.

—Es adjudicat á don Jaume Soler per cinch anys y per la quantitat de 712,005 pessetas el servey de conservació dels passeigs y jardins y plantació y replantació dels arbres del Ensanche.

—Don Rossendo Serra dona al Ateneo Barcelonés una lectura pública del poema de don Apeles Mestres *Liliana*.

—Un violent incendi destrueix la fàbrica de filats y borras dels germans Pascuet, situada al carrer del Cid.

8.—Festejant el 25.e aniversari de la seva fundació, la Càmera francesa de Comers de Barcelona dona un gran banquet á la *Maison Dorée*.

9.—Inauguració oficial del Palau de la Música Catalana, residència del Orfeó Catalá. Hi assisteixen las autoritats y el bisbe, qui beneeix l' edifici.

11.—Mor don Jaume Anqué, concejal durant el període revolucionari.

—Son venuts per 187,261 pessetas els tres edificis que constitueixen l'Ateneu de Sans.

—Se celebra un Consell de Guerra pera veure la causa instruhida contra el redactor d'*El Poble Català*, don Trinitat Monegal, acusat de desacat a l'autoritat militar.

12.—Un grupo d'estudiants de la Universitat arrenca un bon tros de la tanca del carrer de Balmes. La policia's veu obligada a córrerli pera evitar que'l ferrocarril de Sarrià's quedi sense las sevas famosas vallas.

13.—Té lloch l'enterro del cadavre de don Joseph Llaberia, ministre d'Espanya al Marroch, mort a Tànger el dia 7.

—Uns quants notables barcelonins afectes a l'Esglesia celebren una reunió a cal bisbe pera parlar dels actes ab que's tracta de festejar la canonisació del beato Joseph Oriol. En aquesta reunió's dona compte de que una senyora devota ha regalat un terrenó al Ensanche pera construhirhi un temple dedicat al sant.

16.—Ab ocasió de celebrarse aquest any el cinquantenari de la restauració dels Jochs Florals, una comissió de personalitats presidida per don Felip Berrán d'Amat dirigeix un document al públic, participantli que obra una subscripció pera recullir fondos ab els quals tracta d'erigir a Vilafra una estàtua al sabi català y mestre d'Estètica don Manel Milà y Fontanals.

—Els amichs del Sr. Lerroix li donan un sopar de 250 cuberts al restaurant d'*Ambos Mundos*.

—Té lloch al Saló de Cent l'acte de entregar al Dr. Alcover un rich pergamí que li dedican els individus que assistiren al Primer Congrés de la Llengua Catalana celebrat a Barcelona per iniciativa del referit doctor.

17.—Pren possessió del càrrech el nou delegat de la Societat d'Autors don Felix Iglesias y Badia.

—A las sis y minuts de la tarde, casi simultàneament reventan dugas bombas: una al carrer de Sant Ramon, cantonada al de Sant Pau, y un'altra al del Peu de la Creu, a prop del de Ponent. Las bombas, que havian sigut colocadas en dugas entradas, produhelxen algunas victimas, especialment la segona, de la que'n resulta morta una dona d'edat, repartidora de llet.

20.—Queda completament desmuntat el kiosco de refrescos de Canaletas.

23.—Se celebra al local del Sindicat Protector del Treball Nacional una Assamblea provincial d'amos forners.

24.—Se fa públic que l'ex-regidor don Joan Brugada, mort últimament, ha deixat al Ajuntament tota la seva fortuna—uns 100,000 duros—ab la condició de que ha d'aplicarse a la construcció d'escolas y altres edificis de servey municipal.

—Esclata a quarts de sis de la tarde una bomba en un portal del carrer de Carders, número 3. De la explosió'n resultan feridas tres donas.

—Ab fetxa d'avuy, el Govern dicta una Real Ordre manant establir porteries a totes las casas.

25.—Confirmant els rumors que han circulat aquests dies, *El Progreso* confessa que'l senyor Lerroix el diumenge 23 va marxar a París.

26.—El diputat senyor Zulueta participa oficialment al Alcalde que'l difunt don Fernando Aisina ha deixat a Barcelona en el seu testament el gabinet de fisica *Mentora* y l'edifici, situat al costat del baixador del Tibidabo, ahont el gabinet está instalat.

27.—En sessió d'avuy, l'Ajuntament, per 25 vots contra 9 se manifesta contrari al vot corporatiu consignat en el projecte de lley d'Administració local que actualment s'está discutint al Congrés.

28.—Se reb la noticia de que'l Tribunal Suprem ha confirmat la sentencia de l'Audiencia de Barcelona condemnant al senyor Lerroix, per delict d'imprenta, a dos anys y quatre mesos de presiri.

—Baix el patrocini del Ajuntament, se convoca pera l's dies 22, 23 y 24 del vinent Juny un Congrés d'Historia de la Corona d'Aragó, dedicat al rey Jaume I y la seva época, en celebració del seté centenari del seu naixement.

29.—S'inaugura el nou kiosco de refrescos de Canaletas.

MARS

1.—La Junta del Port anuncia pera l'dia 20 d'aquest mes la emissió de deu mil obligacions, per valor de cinch milions de pessetas, part dels vint milions pera emetre l's quals está autorisada.

3.—Se celebra un Consell de Guerra pera veure la causa instruhida contra'l redactor en cap de *La Nova Tralla* don Aristides Danyans, acusat del delict d'injurias al exercit. El fiscal li demana la pena de 4 anys y 2 mesos de presó correccional.

6.—Mor don Frederich Fuentes, un dels més antichs actors del Teatro Català.

—Se reb la noticia de que l'estreno del drama de don Eduard Marquina, *Las hijas del Cid*, verificat ahir al Teatro Espanyol de Madrid, ha sigut un éxit dels més grossos.

7.—Torna a obrirse el Cinematógrafo Napoleón, que durant molt temps havia estat tancat.

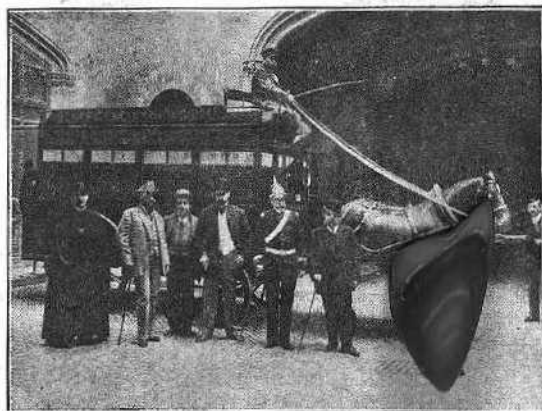
—Es confirmat pel Governador el nomenament del cabo de mossos don Ramon Mas pera jefe de la policia especial que té per assessor a Mr. Arrow.

—Pren possessió del càrrech el nou Administrador d'Hisenda don Lluís Galindo.

LA NOVETAT DAVANT DEL OBJECTIU

Farolas eléctricas del Saló de Sant Joan.

Cotxe destinat a la conducció de pobres recullits en la via pública.

Policia muntada.

LA NOVETAT DAVANT DEL OBJECTIU

Enquitranat del passeig de Gracia.

Kiosco de Canaletas.

Busto d' Emili Vilanova.

Busto de Manel Milá y Fontanals.

La qüa del públich davant del Banch, durant el cambi dels duros sevillanos.

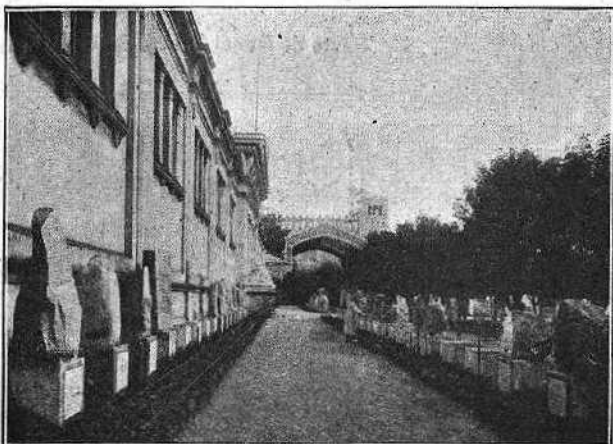
LA NOVETAT DAVANT DEL OBJECTIU

Catalana General de Crèdit.—Sucursal del Ensaxo.

Teatro del Triunfo.

Museo Petrográfico del Parch.

—Ab la fetxa del 24 de Febrer, publica la premsa una pastoral del bisbe, senyor Casanovas, contra las escoles populars que projecta establir l'Ajuntament.

8.—S'inaugura a las Arenas la temporada taurina, prenenthi part els espasas *Segurita*, *Reverito* y *Machaquito*.

—A la Casa del Pueblo pronuncia el senyor Sol y Ortega un discurs en que's declara amic, correlligionari, admirador y casi adorador del senyor Lerroux.

—El senmanari *Metvalla* inaugura las sevas Escolas Catalanas, públicas y gratuitas.

—Se celebra al Saló de Cent la elecció dels vocals patrons y obrers que han de formar part del Institut de Reformas Socials resident a Madrid.

9.—Arriba una esquadra austro-húngara manada pel almirant Luzian von Ziegler y composta dels acorassats *Arxiduch Carlos*, *Arxiduch Frederick* y *Arxiduch Fernando* y dels torpeders *Uskoke* y *Scharfschütz*.

10.—Arriba el Rey, acompanyat del jefe del Govern, senyor Maura, y del ministre de Marina, senyor Ferrandiz.

—Inauguració de las obras de la reforma interior de Barcelona, ab assistència del Rey, qui fa caure una pedra de la primera casa—situada al carrer Ample—que s'ha d'enderrocar.

—Mor don Antoni Aulestia y Pijoan, historiador català.

—El Mokri, enviat especial del sultà del Marroch, se troba de pas a Barcelona.

—Definitivament, comensa a funcionar la oficina d'investigació criminal que té per assessor a Mr. Arrow y per jefe al Sr. Mas.

11.—Mor don Guillem Alexander, un dels fundadors dels grans tallers de maquinària d'aquest nom.

—Després d'haver visitat l'esquadra austro-húngara, l'edifici ahont ha d'instalarse la Universitat Industrial, el teatro del Liceo y altres llocs, el Rey se'n torna a Madrid.

—A la matinada reventa una bomba en un dels tinglados del port, prop del passeig de Colón. A las deu de la nit n'esclata un'altra en un lloch próxim.

12.—Es recollida una bomba en el tinglado del port ahont explota la d'ahir vespre. Colocada en el carro conductor d'explosius, al arribar aquest al davant de la Secció marítima del Parch, reventa ab gran estrépit, produhint alguns desperfectes en el vehícul.

—Don Pere Prat Gaballí dona al Ateneo Barcelonés una lectura pública del seu volum de versos *El Temple obert*.

—En la sessió celebrada avuy pel Ajuntament, 19 concejals votan una proposició de censura al Arcaide per la seva conducta en l'assumpte de la inauguració de la reforma; pero després de votada, passen al despaig del senyor Sanllehy pera manifestarli que l'aprecian molt y que al aprobar el vot de censura... no han tingut cap intenció de censurar-lo.

13.—A conseqüència de la sessió d'ahir, el Sr. Sanllehy dimiteix el càrrech d'arcaide.

14.—El substitueix, provisionalment, en l'arcaldia el segon tinent senyor Puig y Alfonso.

—Se reb la noticia de que'l Tribunal Suprem de Guerra y Marina, revocant la sentència del inferior, que l'havia absolt, ha condemnat al director de *La Tribuna*, don Antoni Cullaré, a un any de presó.

15.—A la una de la tarde esclata en el mercat de la Boqueria una bomba colocada sota una taula de carnicer. De la explosió'n resultan feridas varias personas, entre ellas una dona d'edat, Vicenta López, qu'es portada al Hospital en estat gravíssim. En el mateix lloch es recollida un'altra bomba que, conduhida al Camp de la Bota en el carro blindat, reventa a mitja nit ab gran estrépit.

16.—Pel delictes d'injurias al exèrcit, el Tribunal militar condemna a nou mesos de presó correccional al redactor en cap de *La Nova Tralla*, don Aristides Danyans.

17.—Estant el catedràtic de física y química de la Escola de Comers, don Enrich Vidal y Valenciano, manipulant en el laboratori un preparat de potassi, estalla aquest, ferint gravement al professor y a un alumne que l'ajudava.

—Mor don Manel Llofriu y Ibarra, persona de gran significació en el partit republicà.

—L'Ajuntament nombra una comissió de concejals que's cuydará d'organisar, el mes

FIGURAS DE RELLEU

Apelles Mestre

Nou Mestre en Gay Saber.

de Juny, un concurs de globos, pera 'l qual ha votat 25,000 pessetas, més l'import del gas que pera inflar las bombas se necessita.

18.—A conseqüència de las lleugeresas d'alguns diaris, es detingut don Joaquim López Ruiria, un subjecte misteriós, de qui, no se sab per qué, se sospita que té relació ab els atentats terroristas.

—Queda tancada la subscripció de deu mil obligacions oberta per la Junta del Port. S'han presentat proposicions per 17,087 títuls.

19.—Se verifiquen las primeras probas d'un «tren Renard» compost de locomotora y tres vagons (dos de passatgers y un de carga).

—Se declara un violent incendi en el vapor *Isla de Panay*, anclat en el port.

20.—Desvanescuts els escrúpuls que l'ator-

mentavan, torna a ferse càrrech de l'arcaldia el senyor Sanllehy.

21.—M. Pierre Vidal, bibliotecari de Perpinyà, qui ab alguns delegats del Congrés de pirineístas celebrat últimament en aquella població ha vingut a Barcelona, dona al Saló de Cent una conferencia sobre 'l Canigó.

22.—Festa de la Dansa y el Cant Popular celebrada al Parch Güell, en obsequi als delegats del Congrés de pirineístas que han vingut a visitarnos.

24.—Mor don Benet Samaranich, ex-regidor.

26.—Comensa davant del Jurat la vista del procés de 'n Joan Rull y companyia.

—L'Ajuntament acorda destinar la quantitat de tres milions de pessetas a l'adquisició de terrenos a la falda de Montjuich pera establirhi parcs públics.

27.—Arriba el Mre. Saint-Saëns que ha de dirigir al Liceo els dos darrers concerts de Quaresma.

28.—De pas pera Fransa, está algunas horas a Barcelona el príncep japonés Kuni.

—La Junta de Defensa de Barcelona acorda oferir un important premi en metàl·lic—que's constituirá per medi d'una subscripció—al qui proporcioni els datos més complets pera facilitar el descobriment dels autors dels últims atentats terroristas.

29.—Se verifica al passeig de Gracia la jura de la bandera pels reclutas d'aquest any.

—Ab assistència de 250 comensals, se celebra al *Mundial Palace* un banquet vegetarià.

30.—Corren vagos rumors de que Mr. Arrow ha trobat la pista dels atentats terroristas.

—Se fa públic que 'l processat Mateu Ferrán, complicat en la causa de las bombas que actualment se veu davant del Jurat, s'ha suïcidat aquesta nit a la presó penjantse ab la seva faixa.

31.—Mor don Francisco Alió, inspirat compositor catalá y crítich musical.

ABRIL

5.—Se celebra a la *Villa-Juana* de Vallvidrera l'Aplech anyal de la Sardana.

6.—Un incendi destrueix totalment la fabrica de cadiras de fusta dels senyors Vilella y Casas, situada al carrer de l'Aurora.

—Don Ceferi Ródenas es nomenat Director d'aquesta Presó celular.

8.—Se reb la noticia de que 'l catalanófil alemany don Joan Fastenrath, mort darrerament a Colonia, ha delixat a Barcelona un llegat de 10,000 marks

pera instituir ab els seus interessos un premi anyal pels nostres Jochs Florals.

—Ab una excursió al Tibidabo y a Horta, se realisan las últimas probas del «tren Renard».

—Acusat d'haver fet fixar per un fill seu de deu anys unas fullas clandestinas, es reduhit a presó el propagandista llibertari Joan Bta. Esteve (*Leopoldo Bonafulla*).

9.—Arriba per primera vegada al nostre port el creuer de set mil toneladas *Cataluña*, comensat a construir a Cartagena ara fa deu anys.

—Per no haver resultat res contra ells, son posats en llibertat els germans Antoni y Joan Andrés y Roig, complicats en la causa del terrorisme. En Balasch, que's troba en el mateix cas, continúa detingut per estar subjecte a un'altra causa per robó.

10.—Se fa públic que un vehi de Barcelona, don Maurici Valls, ha reconegut en la Maria Queraltó, mare dels Rull, a la dona que 'l dia 27 de Janer de 1907 coloca dugas bombas en una entrada de la rambla de las Flors.

—Pera ocupar-se exclusivament del pressupost de Cultura, celebra l'Ajuntament una sessió extraordinaria que dura fins a la matinada del dia següent. Després d'empenyada discussió, el referit pressupost, quina xifra exacta es de 2.835,000 pessetas, queda aprovat per 26 vots contra 7.

—Desestimat pel Tribunal Suprem el recurs de casació interposat, queda ferma la sentencia dictada per l'Audencia de Barcelona en virtut de la qual son condemnats a dos anys y quatre mesos de presó correccional per delictes d'impremta, els redactors de *La Tralla* don Primitiu Quintana y don Pelegrí Liangort.

12.—Els elements clericals celebran al Tivoli un *meeting* en contra del pressupost municipal de Cultura.

—Marxa cap a Madrid, pera gestionar assumptes d'interès pera Barcelona, el Sr. Sanllehy. Se fa càrrech de l'arcaldia el Sr. Bastardas.

13.—Trágich final de setze llargas sessions, dona veredictes el Jurat de la causa de las bombas, en virtut del qual Joan y Hermenegildo Rull y sa mare Maria Queraltó son condemnats a mort; Joseph Rull, el pare, a 17 anys y 4 mesos de presó; Amadeu Trilla a 28 anys de presó; Francisco Trigueros a 14 anys y Raymond Burguet a 4 mesos d'arrest. Els processats Perelló y Peralts son absolts. Hi ha que advertir que a n'en Joan Rull son cinch las penas de mort que se li senyalan.

14.—Per la quantitat de 951,752 pessetas s'adjudica a don Antoni Píera el servey de conservació dels empedrats y passos empedrats del Ensanche per cinch anys forsosos y cinch voluntaris.

—Es nomenat Inspector general de policia de las provincias de Barcelona y Girona don Enrich Diaz Guisjarro, fiscal d'aquesta Audiencia.

15.—Mor don Francisco Tomás y Estruch, uruguayo, escriptor, vice-cònsul del Uruguay y Catedrático d'Historia de las Arts de la Escola Superior d'Arts y Industrias.

—Torna de Madrid el Sr. Sanllehy y pren següidament possessió de l'arcaldia.

—L'antiga casa de banca Freixa fa suspensió de pagos.

16.—Uns xicotets, jugant en un solar de la Gran Via, troban una granada qual continuent s'ignora.

—Per haver caygut

FIGURAS DE RELLEU

Pere G. Maristany

President de la Cámara de Comers.

Trinitat Monegal

Periodista que, per delictes d'impremta, ha passat uns mesos a la Presó Celular.

Francisco de A. Cambó

El catalá de qui més ha parlat en guany la premsa d'Espanya.

malalt el senyor Sanllehy, el senyor Bastardas s'encarrega de la vara.

18.—El globo cautiu torna a verificar ascensions.
—Arriba de Ginebra una banda militar, *L'Elite*, que vé a donar alguns concerts.

—Commemorant el primer aniversari del atentat d'Hos-tafranchs, els amichs del senyor Cambó li entregan un àlbum que conté las firmas de tots els que ab motiu d'aquell fet s'interessaren per la salut del diputat per Barcelona mentres estigué en la Clínica del Dr. Fargas.

—El Congrés Català de la Joventut Republicana celebra al Teatro Modern, de Gracia, la primera sessió.

19.—Ab l'òpera *Amleto* y debutanthi el famós barítono Titta Ruffo, s'inaugura al Liceo la temporada de primavera.

20.—Última sessió del Congrés de la Joventut Republicana, que se celebra al Centre Nacionalista Republicà.

21.—Se'n torna a la seva terra la banda ginebrina *L'Elite*.
—Surt al carrer, extingida la pena que per delictes d'imprenta cumpria a la preso, don Trinitat Monegal.

—Per no resultar res contra ell, a pesar de la insidiosa campanya feta per alguns diaris, es posat en llibertat el metge don Joaquim López Ruir, qui havia sigut detingut baix l'acusació d'estar complicat en els atentats terroristas.

22.—Restablert de la seva enfermetat, don Domingo J. Sanllehy torna a ferse càrrech de l'arcaldia.

23.—Mor don Sebastià Junyent, pintor.

24.—Sessió extraordinària del Ajuntament, dedicada al pressupost de Cultura, que termina a las quatre de la matina. En ella s'confirma l'aprobació del referit pressupost y quedan nòmbtrats Comissari y Secretari de las projectadas escuelas don Lluís de Zulueta y don Joan Bardina.

—Arriba una comissió del Ajuntament de Zaragoza, portadora d'unas medallas que recordan la visita que l'nostre va fer a aquella ciutat l'any 1904.

26.—Mor a Valcarca el baró de La Barre, ex-ministre plenipotenciari.

—A la tarde al Parch Güell y al vespre al Palau de Bellas Arts, se celebran festas populars dedicadas als mestres compositors de sardanas.

—Té lloch al Tibidabo ab una gran aviada de coloms mis-satgers la festa anyal de la Colombòfila.

—Debuta a las Arenas l'espasa mejica Vicens Segura qui atreu a un gran públic porque s'hi diu qu'és milionari.

27.—Restablert d'una malaltia a la vista que durant molt temps l'ha privat de treballar, torna a aparèixer sobre las taulas de Romea el popular actor don Iscle Soler.

28.—Els fadrins sastres se declaren en vaga.

30.—Surt cap a Palma en el vapor *Balear* la expedició científica organizada y dirigida per don Odón de Buen pera anar a inaugurar el Laboratori biològic-marítim de Porto-Pi.

—Els amichs de don Trinitat Monegal l'obsequian ab un banquet en el *Mundial Palace* per haver sortit de la preso, cumperta la pena que va imposar-li el Tribunal militar.

—Segons datos oficials, la població de Barcelona se compon avuy de 543,785 habitants, d'ells 258,808 homes y 284,977 donas.

MAIG

1.—Baix la presidencia del Governador celebra la Diputació provincial la primera sessió del actual periodo. Es elegida la Comissió provincial, que queda formada pels senyors Argemí, Gubern, Carbonell, Barata, Valls, Lluch, Serra y Constansó, Farguell y Roig.

2.—L'Ajuntament obsequia ab una recepció y un *lunch* a Casa la Ciutat a varis forasters distingits que han vingut pera assistir als Jochs Florals.

—Queda acabada la *huelga* dels fadrins sastres.

3.—Se celebra ab extraordinària pompa al Saló de Bellas Arts la poética festa dels Jochs Florals, enguany cinquantenari de sa restauració. Presideix el Consistori el canonge de Vich mossen Collell y es elegida reyna de la festa la senyoreta donya Maria Ricart, filla del fabricant marqués de Santa Isabel. Obtenen els premis d'Amor, Patria y Fé els senyors don Joan M.ª Guasch, don Apelles Mestres y el sacerdot don Llorens Ribé, per sas composicions *Egloga*, *Els pins* y *Vida pagesa*. El senyor Mestres, havent alcan-sat ab el d'aquest any els tres premis reglamentaris, es proclamat «Mestre en Gay Saber».

4.—Solemne vetillada al Saló de la Llotja, organizada pel Consistori dels Jochs Florals y dedicada a la memoria dels escriptors catalans difunts.

5.—L'Arcalde suspén la base quinta del pressupost de Cultura—la que fa referencia a la ensenyansa neutra—y seguidament demana llicencia pera descansar uns quants dias.

—Torna el vapor *Balear* ab els expedicionaris que varen anar a Mallorca a inaugurar el Laboratori biològic-marítim de Porto-Pi.

—En substitució de don Francisco Benet y Colom, el Círcul Conservador elegix president a don Guillelm de Boladeres.

—Don Alfons de las Cuevas es nòmbtrats, per oposició, Catedràtic de la classe d'àrab de l'Escola Superior de Comerç de Barcelona.

—Excursió a Vallvidrera y al Tibidabo en obsequi dels literats estrangers que han vingut al cinquantenari dels Jochs Florals.

6.—Un grupo de senyoras barceloninas obra una subscripció pera regalar una bandera al nou creuer *Cataluña*.

—S'inaugura al Parch el busto de don Manel Milà y Fontanals.

—En celebració del cinquantenari dels Jochs Florals, se donan en varis teatros funcions gratuïtas.

—Se verifica a la Academia de Ciencias y Arts la recepció del soci don Antoni García Llansó.

7.—Mor don Tomás Quero, jefe interi del Cos d'urbanos.

—En la sessió del Ajuntament y per 33 vots contra 4 es aprobat un vot de censura al senyor Sanllehy per haver suspés la base quinta del pressupost de Cultura.

—Festa de la Música Catalana en el local del Orfeó Català. Son repartits els premis als autors dels traballs victoriosos en el Concurs d'enguany, que resultan ser els senyors Viñas (prebere), Lambert, Romeu (prebere), Sancho Marraco, Bosch (prebere), Vigo, Gibert, Perez y senyoreta Farnés.

8.—Per providencia del Jutjat de la Concepció, queda declarada en estat de quiebra la casa importadora de cotons de don Joan Millet y Pagés.

—Marxan a Folgarolas els convidats a la inauguració que avuy ha de celebrarse en aquell poble del monument commemoratiu del naixement de mossen Jacinto Verdaguer.

9.—S'inaugura al Parch el busto de l'Emili Vilanova, escriptor català y admirable pintor de las costums de la gent barcelonina.

10.—Festa de las Dansas populars, al Parch Güell.

11.—Es nòmbtrats director dels ferrocarrils de la Companyia del Nord don Felix Boix.

12.—Mor don Joseph Puigdollers y Macià, home de negocis y fundador y propietari de la revista mercantil *Mercurio*.

15.—Es posat en llibertat l'obrer Magí Marcé, detingut temps enrera per suposársel complicat en la colocació d'una bomba recullida al Pla de la Boqueria.

—Se celebra al Tivoli un «Meeting de Tolerancia» organizat pels elements avançats a favor del pressupost de Cultura y especialment de la seva base quinta, suspesa pel senyor Sanllehy.

17.—En el vapor *Rioja*, surten a la matina 800 socis del Ateneo Enciclopèdic Popular que van a passar el dia a Tarragona pera visitar las curiositats d'aquella població.

18.—Suspés ahir, per no ser el vent favorable, el Concurs Aerostàtic internacional, té lloch avuy al Poble Nou a las onze del mati, prenenthi part els globos *Cóndor*, *Alcotán*, *Júpiter*, *Montañés*, *Gipeto*, *Anjou*, *Gerifalte* y *Quo Vadis*.

—Ab la òpera *La Bohème*, se dona al Liceo la darrera funció de la temporada.

—Se reb la notícia de que l'escultor català don Miquel Blay ha obtingut en la Exposició de Bellas Arts de Madrid la medalla d'honor ab el seu grupo *Eclósio*.

19.—Van arribant novas, algunas no massa agradables, de varis dels globos aixecats ahir. El *Gipeto*, després d'haver baixat a Portella (Lleyda), s'incendià. Del *Quo Vadis* se sab que un dels dos tripulants que duya, el senyor Montojo, caygué de la cistella al intentar baixar a Sástago (Zaragossa), ferintse de certa gravetat. El globo, alleugerit de pes, tornà a remontarse a gran altura, emportantsen al altre tripulant, senyor Cortada, de qui no s'té al present cap notícia.

—Reunida la Junta d'accionistas del Liceo, aproba per unanimitat el plan general de reformas del teatro que importaran 225,000 pessetas.

20.—Telegramas de Zaragoza participan que l'tripulant del *Quo Vadis*, senyor Cortada, ha sigut trobat gravement ferit en una montanya d'aquella provincia, terme municipal de Quinto.

22.—L'Arcalde dicta un bando ordenant que tots els venedors de sustancias alimenticias tinguin sempre aquestas cubiertas ab filats de ferro, gassas ó vidres, a fi d'evitar tot contacte ab las moscas, mosquits y formigas, quals secrecions ó excrecions poden ser vehiculs de certas enfermetats contagiosas.

23.—El Jurat del Concurs aerostàtic verificat el dia 18 reparteix els premis en aquesta forma: Primer, *Montañés*; segon, *Cóndor*; tercer, *Júpiter*.

24.—Se celebra al Parch, ab el ceremonial de costum, la Festa del Arbre.

—L'Avens Nacionalista Republicà de Sant Andreu de Palomar obsequia ab un fraternal banquet al notable autor dramàtic, fill d'aquella barriada, don Ignasi Iglesias.

—L'Academia Provincial de Bellas Arts procedeix en sessió pública, celebrada a la Llotja, a la repartició de premis y bossas de viatge als alumnes de diverses escuelas.

25.—Salvador Seguí y Aleix Gil, processats pel assumpto del assassinat del jove Soteras, ocorregut en un meeting celebrat al teatro Condal, son absolts pel Jurat.

26.—El *Noticiero* publica una carta de «Joan Rull, en la que aquést, després de parlar molt de «fer llium», ens deixa completament a las foscas.

27.—El senyor Sanllehy, a pesar de la marejada que contra ell s'ha alsat per haver suspés, rebutjant l'opinió del Ajuntament, la base quinta del pressupost de Cultura, torna a possessionarse de l'arcaldia.

—La Fundació Horaciana d'Ensenyansa celebra una vetllada en honor del poeta don Apeles Mestres.

—Després d'haver sigut objecte d'una intel·ligent restauració, queda novament col·locat en son lloch el retaule del segle XV que ocupa el timpan de la porta de la Pietat de la Catedral.

—A altas horas de la nit es dissolten pels agents de l'autoritat un numeroso grup de davant del domicili del senyor Sanllehy tractava d'organitzar una xulada, relacionada, segons sembla, ab la suspensió de la famosa base quinta.

28.—Surten de Barcelona en trens especials y altres vehicles numerosas personas que van a Sitges pera presenciar las carreras internacionals de *voiturettes* anunciadas per avuy.

30.—El senyor Sanllehy presenta la dimissió del càrrec d'Alcalde de real ordre. El substitueix interinament el senyor Bastardas.

31.—Numerosas societats obreras celebren en el local de la Serpentina un meeting de protesta contra el projecte de llei de repressió del terrorisme que l'Govern ha presentat a las Corts.

—Regatas a la vela al port de Barcelona.

—Com un dels actes dedicats a commemorar el VII centenari del rey Jaume I, se celebra la inauguració de las salas principals del Museo d'Art Decoratiu y Arqueològich.

JUNY

2.—Mor don Joseph Comas y Masferrer, senador vitalici.

—Se celebra al Parch d'Artilleria un Consell de Guerra pera veure y fallar la causa instruhida contra 27 payzans que'l dia 18 de Setembre de 1906 aparegueren a Calella formant una partida carlista.

3.—El Govern restableix las garantías constitucionals, suspesas en aquesta provincia y en la de Girona desde'l 12 de Janer.

4.—Surten el vapor *Balear*, conduhint l'expedició organizada pel Centre Excursionista de Catalunya y que's proposa visitar Tarragona, Salou y ls demés llochs ahont estigué el rey don Jaume I al acometre en 1229 la conquesta de Mallorca.

5.—Arriban els infants don Fernando y donya Maria Teresa, que venen per assistir, en representació del Rey, a las diversas festas y solemnitats que en commemoració de las jornadas del any 1808 tindran lloch aquests dias a Barcelona y a varis pobles de la provincia.

9.—S'inaugura, ab assistència dels infants, la nova Penitenciaría construhida en el recinte de la Presó Modelo.

—Un individu nomenat Joseph Llorca se presenta a l'habitació del porter de l'Universitat y, després de matar a tiros a quatre personas, una d'ellas la seva propia muller, que's trobava allí, se suïcida.

10.—Torna de Mallorca el vapor *Balear* ab la expedició organizada pel Centre Excursionista de Catalunya.

11.—Ab assistència dels infants y del ministre del ram, s'inauguran al Palau de Justicia las Salas de l'Audiencia que fins ara havian estat instaladas al Palau de la Diputació provincial.

—Comensa a prestar servey la policia muntada.

—Terminats els festeigs y solemnitats oficials que figuravan en el programa de la seva visita a Barcelona, els infants se'n tornan cap a Madrid.

12.—Se reb la noticia de que ls diputats solidaris, per haver avuy rebutjat el Congrés una proposició, que'l senyor Cambó ha defensat ab molta eloquencia, en la que's demanava que la Camara popular declarés que *venuria ab gust que'l Govern proposés la derogació immediata de la ley de Jurisdiccions*, se retiren de las Corts ab el propòsit de no tornarhi fins que las corporacions de Catalunya hajin deliberat sobre la seva conducta.

13.—S'inaugura la *Mina-Grott*, petita instal·lació eléctrica que, per un

túnel que atravessa la montanya, porta als passatgers en un vagó desde'l comensament de la dressera de Vallvidrera al Pantano.

—Per compte del Ajuntament, el Banch Hispano-Colonial anuncia la subasta, que tindrà lloch el dia 25 del corrent, de tres mil *bonos* amortisables de la Reforma, mil títuls de la Deuda municipal amortisable, serie A, emissió de 1906, y sis mil títuls de las mateixas Deuda y emissió, serie B,—total, nou mil láminas—al tipo de 97'25 per cent.

14.—Els lerrouxistas, ab el pretext de combatre el projecte de llei del Terrorisme, celebren al matí un *meeting* al Tivoli y a la tarde un brenar al Coll, actes els dos que's converteixen en funcions a favor de'n Lerroux. Tant al un com al altre hi assisteixen els Srs. Pérez Galdós y Calzada, als qui, ab l'excusa del terrorisme, s'ha fet venir de Madrid pera enredarlos en aquestas moixigangas.

VISITA GRATA

En Gabriel Alomar a Barcelona.

—Arriba de Madrid Fernando Alemany, jove de 19 anys detingut a Lisboa, qui diu possehir sobre 'l'terrorisme d'altres molt importants. Se 'l'posua tocat del bolet.

—Se celebra al Saló de Cent la primera sessió del Congrés esperantista.

17.—Reunida en el domicili del senyor Vallés y Ribot tota la representació parlamentària de la Solidaritat Catalana, acorda dirigir un manifest al poble convocant per a l'1 dia 29 d'aquest mes una Assemblea de diputats provincials i regidors de Catalunya, conformes amb el Programa del Tivoli, a fi de que deliberin i resolguin sobre la conducta que 'ls nostres diputats i senadors han de seguir després de la retirada de las Corts.

—Convidada pel municipi d'aquella ciutat, marxa cap a Zaragoza a visitar la Exposició Hispano-Francesa una comissió del Ajuntament composta dels regidors Srs. Pinilla, Rovira y Valentí Camp.

20.—S'inaugura en el local del Institut Agrícola de Sant Isidro una Exposició de fruits primaverals.

—Sessió preparatoria del Congrés de la Historia de la Corona d'Aragó. L'acte té lloc al Saló del Nou Consistori, presidint-lo primer el Sr. Bastardas y després el Sr. Bertrán de Amat.

21.—Comensa a la plassa d'Armas del Parch el Concurs Hipic d'aquest any.

—Arriben en el vapor *Orione* 340 excursionistes italians que venen a visitar Barcelona y Montserrat.

22.—Primera sessió del Congrés de la Historia de la Corona d'Aragó.

—Sessió extraordinària del Ajuntament y Vocals associats per discutir el pressupost de Cultura. Comensada a dos quarts de sis de la tarda, acaba a dos quarts de set del matí següent, havent-se aprovat el pressupost, si bé introduint-hi numerosas modificacions que alteren bastant la seva estructura primitiva.

—Es destruint per un incendi el cinematògraf-café *Palacio de las Arenas*, situat davant de la nova Plassa de toros.

23.—Inauguració del Museu Petrogràfic y de l'ampliació del Aquari del Parch.

24.—Se celebra al Palau de Bellas Arts la repartició dels premis que cada any ofereix la Societat Protectora dels Animals y Plantas.

25.—En la subasta verificada avuy en el Banch Hispano-Colonial per a col·locar tres mil *bonos* de la Reforma y sis mil títols de la Deuda Municipal, s'han presentat proposicions per 8,110 *bonos* y 7,308 títols.

26.—Com un dels números de las festas organitzades per a celebrar el VII centenari de don Jaume I, té lloc la professió cívica dels antics *carrers* de Barcelona, o sigui dels representants de las poblacions qu'en temps del gran rey gosavan del privilegi de ser considerades carrers o arrabals d'aquesta ciutat. La professió surt del Palau de Bellas Arts y s' dirigeix a Casa la Ciutat, en quin Saló de Cent se pronuncian patriòtics discursos.

—En el Concurs Hipic que se celebra al Parch, al verificar-se un exercici de salts, cau y es mort, patejat pel cavall que muntava, el tinent del regiment de dragons de Montesa don Enrich O'Shea Arrieta.

27.—A las quatre y minuts de la matinada reventa en el mercat de Jerusalem (Boqueria) una bomba, que afortunadament no té altres conseqüències que ferir a un matxo y causar alguns perjudicis materials.

—Se celebra la colocació de la primera pedra del monument que a la plassa del Rey s'erigirà a don Jaume el Conquistador. A continuació es descubreix la inscripció-dedicatoria de dita obra, posada a la Tapineria sobre l'antiguíssim mur existent en aquest carrer. La inscripció diu aixís: «Al Rey Jaume, lo seu poble en 1908. Reliquia y peyor de gloria.»

—Se reb la noticia de que 'l Tribunal Suprem ha confirmat la sentència de mort pronunciada pel Jurat de Barcelona contra 'ls terroristes germans Rull y sa mare.

—Surt a la nit una gran Cabalcada històrica, coronament de las numerosas y lluhidas festas celebrades els mesos de Maig y Juny per commemorar el VII centenari del naixement del rey don Jaume I.

—A las nou y mitja de la nit reventa en l'urinari de la rambla de las Flors una bomba que, a pesar de la molta gent que allí està esperant el pas de la Cabalcada, fereix tan sols a algunas personas, entre ellas un agent de policia, Joseph Poveda, que mor als pocs moments. Son detinguts, entre altres, com a sospitosos, dos individus nomenats Camilo Oriola y Joan Martínez. L'urinari queda casi destruint.

28.—Baix la presidència de don Guillem Graell, se celebra al Paraninf de la Universitat la primera sessió del Congrés Català d'Economia.

29.—Assemblea de la Solidaritat Catalana, reunida al Palau de la Música. 1,417 representants, entre regidors y diputats provincials, vinguts de tots els indrets de Catalunya, aproben per unanimitat, en una sola sessió que dura escassament dugues horas, la següent proposició: «L'Assemblea acorda: Primer: Ratificar als senadors y diputats a Corts de Solidaritat Catalana la confiança qu'en ells va depositar el poble de Catalunya al elegirlos. Segon: Demanarshi que tornin a ocupar el seu lloc al Parlament. Tercer: Pregarshi que ab totes sas forses y per tots els medis que las circumstancies els permetin y son patriotisme els

aconselli llyutin enérgicament perque ab la derogació de la lley de jurisdiccions y 'l reconeixement de la personalitat de Catalunya quedin satisfets els ideals autonomistes del nostre poble.»—La mesa de l'Assemblea estigué formada pels senyors Prat de la Riba (president) de Barcelona; Riu, de Girona; Nuix, de Lleyda, y Folch, de Tarragona, els mateixos que firmaren la proposició aprovada.

30.—El Jurat municipal acorda no concedir enguany el premi ofert al millor edifici construït l'any darrer, per considerar que cap el mereix. En el ram d'establiments industrials otorga el premi a la farmacia del Sr. Domenech (Ronda de Sant Pau, 71) y l'accésit al despai de la fabrica de mosaychs dels Srs. Butzens y Fradera (carrer de Pelayo).

JULIOL

1.—Don Joseph Borrell y Sol, nombrat magistrat suplent, pren possessió del càrrec.

—El català don Baldomero Oller, inventor d'un globo dirigible, conferencia ab la Comissió de Foment del Municipi per a exposar-li en líneas generals el plan del seu aparat.

2.—Mor don Feliciano Serra, comerciant y ex-regidor. —Don Joseph M.ª Roca es elegit president del Ateneo Barcelonés.

4.—Queda desmuntat el famós urinari de la rambla de las Flors.

—Disgustat pels incidents ocorreguts en la votació final del pressupost municipal de Cultura, don Narcís Pla y Demiel se dona de baixa en la Lliga Regionalista.

5.—S'inaugura a la Tenencia d'arcaldia del Districte IV un Dispensari Municipal Oto-rino-laringològic.

7.—Ab el pretext de fer una visita a las obras de la mina de Moncada, se traslada a aquell poble una comissió del nostre Municipi composta de 29 concejals, número que no acostuma reunir-se ni en las sessions en que s' discuteixen assumptes de la més alta trascendencia. La visita acaba ab un gran banquet que se celebra en el mateix *chalet* de Moncada, tan famós en els temps dels municipis caciquistas.

10.—Entre 'ls Centros de Barcelona y Madrid s'estableixen conferencias públiques telegráficas ab aparatos Hugues.

—Els guardias urbans estrenen barret de palla.

—Presidida pel Governador civil, té lloc al Saló de Cent la sessió de clausura del Congrés Català d'Economia.

11.—L'escriptor mallorquí don Gabriel Alomar publica en *La Campana de Gracia* un Memorial al Rey, demanantli l'indult dels Rull.

—Don Eusebi Güell es agraciado ab el títol de comte de Güell.

—Degut a la iniciativa del capità de fragata don Joaquim de Borja, s'inaugura el Laboratori-Escuela de Zoologia Marítima, instalat a bordo del antic guarda-costas *Cocodrilo*.

—El Centro Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar dedica una vetllada necrològica a la memoria del metge d'aquella barriada don Isidoro Martínez Roig, mort fa pocs dias.

12.—Arriba al punt culminant la efervescencia que reyna dias há a la Ronda de Sant Antoni, per assegurar-se entre 'l vehinat que a la casa número 9 d'aquest carrer s'hi senten cada nit sorolls misteriosos. La policia passa grans apuros per a mantenir l'ordre entre 'ls milers de personas que allí s' reuneixen tots els vespres.

20.—Mor don Jaume Vidal y Anglora, industrial popularríssim al Poble Sec, de quin barri havia sigut alcalde durant molts anys.

—La *bella* Chelito y 'l japonés Rakú donan al teatro Principal una sessió de Jiu-Jitsu que no deixa gens satisfet al respectable públic.

—Arriba la noticia de que a la Poble de Segur (Lleyda) s'ha descobert un laboratori o taller dedicat a la confecció de bombas.

—Rebembori dels duros *sevillanos*, resolent pel Govern ab una lley ordenant la seva recollida sense llesió pel públic.

21.—S'inaugura oficialment l'Agencia del Ensanxe, que la Catalana General de Crèdit ha instalat a la plassa de Catalunya, cantonada al carrer de Fontanella.

—L'Arcalde y 'l secretari del Ajuntament passen als domicilis dels Srs. Bosch y Alsina, Corominas, Suñol, Carner, Mir y Miró y Serraclara per a entregarshi un pergamí que la Corporació municipal els dedica com un recort de la seva intervenció en els treballs preparatoris de la Reforma interior de Barcelona.

22.—Se celebra al Saló de Cent la repartició de premis del Concurs obert per l'Academia del Cos Mèdic Municipal.

23.—Mor don Carlos Ruiz Lleónart, comandant dels Mossos de la Esquadra.

—L'Institut d'Estudis Catalans pren possessió de la important biblioteca que havia sigut de don Mariano Aguilló y que la Diputació provincial ha adquirit per a l'Institut.

24.—Marxa cap a Zaragoza en dos trens una expedició de societats euterpenses, composta d'uns mil coristes.

25.—Se celebra al teatro de Novetats la repartició de premis als alumnes de las Escolas francesas gratuïtas de Barcelona.

27.—En el Concurs de fotografias y dibuixos referents als carrers, edificis y detalls curiosos que han de desaparèixer

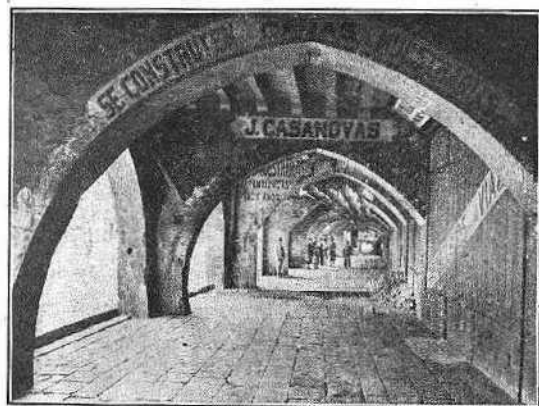
al realitzar-se la Reforma interior de la ciutat, la Comissió municipal acorda adjudicar els quatre primers premis (1,000 pessetas cada un) als senyors D. Modest Urgell (aquarel·les), D. Narcís Cuyàs (dibuixos), D. Dionís Baixeras (dibuixos) y D. Adolfo Mas (fotografias). Se concedeixen, ademés, sis segons premis de 500 pessetas cada un y dos accésits de 250.

LA REFORMA DE BARCELONA

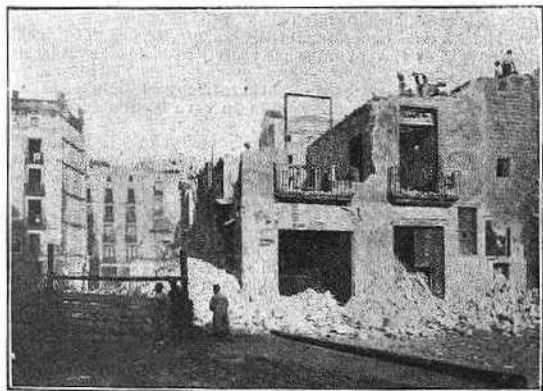
Lo que ha desaparegut al obrir-se la 1.ª secció de la Vía A

Casa del carrer Ample per la qual comensaren els treballs d'enderrocament.

Voltas dels Encants.

Enderrocament d'una de las darreres casas de lo que siguié carrer de Dufort, cantonada a la de Gignás.

28.—Un violent incendi destrueix 64,000 metros quadrats d'un bosc de prop de Vallvidrera.

29.—La Junta Provincial de Sanitat, cumplint disposicions fa poch dictadas pel Govern, acorda suprimir el tribut que las donas públicas pagavan al ram d'Higiene.

30.—Marxan a Sant Feliu de Guixols els alumnes de la Fundació Horaciana d'Ensenyansa que, practicant l'intercanvi escolar, passarán allà una temporada, mentres els alumnes de la Horaciana de Sant Feliu ocuparán aquí la seva plassa, estiuhejant a Barcelona 'ls mateixos dias.

AGOST

1.—L'Arcaldia publica una nota oficiosa en la qual diu que «no es probable que transcurran seis meses sin que desde la plaza del Angel puedan descubrirse las embarcaciones del puerto.»

—El Cos de Seguretat pren possessió d'un cotxe celular, exclusivament destinat al servey gubernatiu pera transportar als detinguts desde la Jefatura de policia ó desde la Inspecció a la Presó.

—En un solar del Portal Nou s'inaugura el teatro del Triunfo.

—Ab l'obertura d'un teatre de fantoches, s'inaugura al Parch la primera de las atraccions instaladas per Mr. Eduard Nazer.

—Se'n va per uns dias de Barcelona el Gobernador civil senyor Ossorio. El substitueix interinament el president de l'Audiencia, don Mariano Enciso.

2.—Surten cap a diversos pobles las colonias escolars organisadas pel Ajuntament. En total, forman un conjunt de 525 nens y nenas y 42 mestres.

—Surten també las colonias infantils patrocinadas per la Económica Barcelonesa.

3.—Comensa a Casa la Ciutat la expenció de cédulas personals.

—Circula'l rumor de que Mr. Arrow se'n ha anat a estiuhejar y que al ferho ha deixat entreveure'l seu propósit de no tornar a Barcelona.

5.—La premsa fa pública una resolució del bisbe—fetxada el 31 del passat Juliol—en la que s'excomunica al diari *El Poble Catalá* y's prohibeix als catòlics la seva lectura.

—Se reb el Real decret ordenant la recollida y cambi dels duros sevillanos y senyalant pera aquesta operació els dias 10 al 24 del present mes.

Casa número 47 del carrer de Gignás, notable pels vestigis de diferentes épocas que al enderrocarla varen descobrirshi.

7.—De Real Ordre es suspén l' Inspector provincial de Sanitat don Joseph E. García Fraguas.

8.—Arribadas ahir las ordres conventuals y després de divuyt horas de capella, avuy, á la una de la tarde, es executat dintre d' un pati de la Presó celular en Juan Rull, condemnat á mort pel jurat en la famosa causa de las bombas. Sa mare, Maria Queraltó, y son germá Hermenegildo son indultats de la pena de mort, que 'ls hi es commutada per la de reclusió perpetua.

—A las sis y mitja de la tarde, quan el vaporet *golondrina* número 3 acabava de desembarcar al moll del Rebaix els passatgers que duya á la Barceloneta, reventa una bomba colocada sota un banch del vaporet, ferint més ó menos gravement á varias personas.

—Ab l' *Aida*, s' inaugura al Parch' una ridicula barraca, calificada pel empresari Mr. Nazer de *Gran teatro de la Opera*.

10.—Arriba una esquadra inglesa, manada pel almirant sir Charles C. Drury y composta dels acorassats *Queen*, *Prince of Wales*, *Suffolk*, *Lancaster*, *Bacchante*, *Glory* y *Goliath*, ab un total de 5,255 tripulants.

—Comensa al Banch d' Espanya el cambi de duros *sevillanos*.

11.—Se descubreix que alguns empleats de Consums han facilitat la entrada de fortas partidas d' oli sense 'l pago dels drets corresponents.

—L' actor don Enrich Borrás s' embarca en direcció á América, ahont se proposa realisar una llarga campanya artistica, donant á conèixer las més celebradas obras del teatro catalá.

—Uns quants fondistas, cotxeros y industrials de diversos rams constitueixen un «Sindicato de Iniciativa barcelonesa», que 's consagrará á la organizació de festas populars per la Mercé ó quan pugui.

12.—S' estrena al teatro del Triunfo una refundició catalana de *El país de la olla*, del inolvidable Coll y Britapaja, feta per don Eduard Aulés.

—L' Ajuntament, representat per 18 regidors, obsequia ab un banquet al Tibidabo als jefes y oficials de la esquadra inglesa arribada el dilluns.

14.—Per créuells complicats en la explosió de la bomba de la *golondrina*, son detinguts per la policia dos individus nomenats Carlos Blanch Queraltó, cosí y amic de 'n Rull, y Vicens Cuyás Santamaria, manya de Gracia.

—Abandona el port la esquadra inglesa.

17.—Havent tornat el Gobernador senyor Ossorio, se fa altra vegada càrrech del mandó.

—Mor don Frederich Brú Mendiluce, ex-diputat republicá en las Corts Constituents de 1873.

18.—Se fa pública la noticia de que don Antoni Tressols ha fet dimissió del càrrech de Jefe de Policia.

19.—Mor don Magí Pladellors, exportador de vins y home de negocis.

20.—Mor don Frederich Vilaseca, ex-comandant de la Guardia Municipal.

21.—Ab ocasió de visitar per primera vegada el nostre port el trasatlántic francés *Parand*, de la Societat General de Transports marítims y ser aquest viatge el *mile* dels que portan fets els barcos de la Companyia, se celebra un banquet á bordo ab assistència de las autoritats.

23.—Incendi del teatro Principal, de Gracia.

—L' «Esbart Catalá de Dansayres», associació consagrada al cultiu dels balls populars de la nostra terra, celebra al Palau de la Música Catalana la seva sessió inaugural.

24.—Colocació de la primera pedra del viaducte de Vallcarca.

—Per un article d' *El Poble Catalá*, en que s' ocupava del fallo pronunciat per un Consell de Guerra celebrat á Figueras, es sotmés á procés per l' autoritat militar son autor Sr. Pous y Pagés.

25.—Comensan els treballs d' enquitranat del Passeig de Gracia.

—Extingida la pena que per delictes d' impremta li imposá un Consell de Guerra, surt de la presó don Aristides Danyans.

—Es destruhida per un incendi la fábrica *La Industria Corchera*, manufactura de suros.

26.—L' ex-inspector provincial de Sanitat Sr. Garcia Fraguas, es declarat processat pels suposats delictes de corrupció de menors y altres.

27.—Comensan, ó així al menos ho diu la premsa, las obras de reparació del pont de la Secció Marítima.

28.—Alegant diverses rahons, per cert no gayre sólidas, els lerrouxistas desisteixen del viatge que volian fer á Marsella pera despedir al Sr. Lerroux, que 'l dia 10 del vinent mes s' embarcará cap á América.

29.—Tornan las colonias escolars de la Económica Barcelonesa d' Amichs del País.

—S' inaugura al Palau de Justicia la sala de procuradors.

30.—Tornan las colonias escolars municipals.

31.—Acabada la llicència de que disfrutava Mr. Arrow, se fa altra vegada càrrech de l' assessoria del cos d' investigació criminal.

—Vintisis diputats y senadors solidaris, alarmats per las últimas y repetidas aplicacions de la ley de Jurisdiccions, envian un telegrama al Sr. Maura fentli notar els perills d' aquests procediments.

—S' inaugura l' Escola oficial de Policia, instalada en el

local que siguié del Circol Equestre. La ensenyansa qu' en la Escola 's donará, abassa quatre materias: fotografia y antropometria, gimnasia y esgrima, l'legislació y idiomas.

—Un subjecte nomenat Francisco Salazar, després d' haver tractat d' assassinar en la barriada de Sant Martí á una dona ab la qual havia tingut qüestions, se suicida tirantse de cap á dintre d' una gran tina que conté 35,000 litres d' excelent ví de Jerez.

SETEMBRE

1.—Surt en direcció á Austria el diputat á Corts don Frederich Rahola, qui representará al Foment del Treball en el Congrés Internacional de Cámaras de Comers que ha de celebrarse á Praga.

—El popular moro Muley Ali, detingut á la Celular baix acusació d' estafa, es declarat processat.

2.—Es arrencada, morta, l' alina del passeig de Gracia.

—Arriba la noticia de que á la una d' aquesta matinata á Sant Cugat del Vallés ha reventat un petardo en una finestra del domicili del secretari municipal.

5.—Queda terminat el sumari instruhit ab motiu del atentat d' Hostafranchs contra 'ls detinguts Miranda, Matamala, Armenter, Brualla, Soriano y Pujol y las donas Peña y Boira.

—En virtut d' un exhorto del Jutjat de Sabadell, y á conseqüencia d' alguna dissidencia que hi ha entre 'ls socis, es detingut, pero posantse en llibertat á las pocas horas, el president de l' associació mutualista «L' Amich del Poble Catalá», don Joan Piñol.

6.—Invitada pel senyor Paraiso, surt cap á Zaragoza una comissió del Ajuntament composta dels Srs Bastardas, Magriñá, López, Nubiola y Rogent. Avans qu' ells hi havian marxat cinch municipals de caball y la banda municipal.

—Per ausencia del senyor Bastardas, se fa càrrech de l' Arcaldia el senyor Puig y Alfonso.

—Festa al Ateneo Obrer celebrant l' obertura del nou curs y la repartició de premis corresponents al curs passat.

—Se celebra á la plassa de las Arenas una *solemne* corrida de toros, en la que l' espasa Fuentes, que deixa el toro, se despedeix del públic de Barcelona.

—Primera sessió del Congrés Regional de la Solidaritat Obrera, al qual hi concorren 125 delegats d' altrás tantas agrupacions catalanas.

—Al local de la Unió Industrial s' inaugura una Exposició Escolar de Industrias, en la que s'ols hi figuran treballs executats pels alumnes que assisteixen á las sevas escolas.

—Un grupo de nacionalistas obsequia ab un esmorzar á Badalona al director de *La Nova Tralla*, don Aristides Danyans.

7.—Segons diu avuy *El Noticiero*, Mr. Arrow ha declarat que si no se li amplian las facultats que avuy té concedidas y 'l número d' agents posats á las sevas ordres, renunciará el càrrech d' assessor de la policia d' investigació.

8.—Don Rafel Bulate es nomenat Delegat d' Hisenda de Barcelona.

—Sessió de clausura del Congrés Regional de la Solidaritat Obrera.

10.—Arriba la noticia de que ahir, á Zaragoza, va ser detingut un jove de 22 anys, baster d' ofici, nomenat Joan Melich Martí, qui, segons confessió propia, colocá la bomba que 'l 27 de Juny al vespre reventá en l' urinari de la rambla de las Flors.

—Els jefes y oficials de la Guardia Civil celebran ab un banquet la terminació de las obras de reforma qu' en el seu quartel de la Rambla s' han realitzat.

—Arriba la Comissió de concejals que 'l dia 6 va marxar á Zaragoza.

11.—Mor don Vicens Ferrer, antic comerciant de drogueria y productos químichs.

—Mr. Nazer, concessionari de las *atraccions* del Parch, desapareix de Barcelona sense tenir l' atenció d' avisar als seus acreedors.

—Arriba de Zaragoza el detingut Joan Melich, que s' ha confessat autor ó colocador de la darrera bomba de la rambla de las Flors.

12.—En unas excavacions que s' verifícan á la Ronda de la Universitat, una ensolclada del terreno colga á varis treballadors, dels quals ne resultan un de mort y nou de ferits d' alguna gravetat.

13.—Els lerrouxistas reben un telegrama del seu jefe en que 'ls diu que avuy surt de Marsella en direcció á Gibraltar, ahont s' embarcará cap á Buenos Aires.

16.—L' Obra de 'n Max-Bembo «Refugi de criaturas desamparadas» queda instalada al carrer de la Falda de Montjuich, 18, Hostafranchs.

17.—L' Ajuntament crea un premi de 500 pessetas pera 'ls pares de la classe proletaria que tinguin lo menos dotze fills.

—A conseqüencia d' una visita que 'l Gobernador fa al teatro Romea, qual local troba deficient per lo que s' refereix á la seguretat del públic, ha de suspèndre la inauguració de la temporada qu' estava anunciada pel dia 23.

—Confirmada la noticia de la desaparició de Mr. Nazer, l' Arcalde mana que 'l Parch á las nits quedí tancat.

19.—Arriba de Cartagena, acompanyat per la Guardia

LA REFORMA

—¡Fora aquests pellingos!... ¿Ahont me presento ab aquestos baixos tan fastigosos?

AUCells DE PAS

Rafel Calzada
Diputat per Madrid.

Antoni Maura
President del Consell de Ministres.

B. Pérez Galdós
Diputat per Madrid.

Gabriel Alomar
Literat mallorquí.

Civil, un tal Ventura Monpart, qui, imitant al Alemany y al Melich, s'ha confessat espontàniament autor d'una infinitat de bombas colocadas en diversos llocs de Barcelona.

—A conseqüència de certs acorts depressius pel Ajuntament presos pel *Sindicato de Iniciativa*, l'Ajuntament ordena que s'aturi a la titulada Comissió de festes la protecció moral y material que fins ara se li havia concedit, quedant romputas las relacions entre l'*Sindicato* y l'Municipi.

20.—Se'n va per uns quants dies el Governador senyor

Ossorio. Accidentalment se fa càrrech del mando de la provincia el president de l'Audiencia senyor Enciso.

—Arriba de Palma el notable escriptor mallorquí don Gabriel Alomar.

—Uns quants llerrouxistas, ab el pretext de commemorar l'aniversari de la Revolució de Setembre, van a Sabadell ahont parlan de tot, menos de la Revolució del 1868.

—Arriba la trista nova de que avuy a Pau (Fransa) ha mort don Nicolau Salmerón, ex-president de la República y diputat per Barcelona.

22.—L'Ajuntament, que havia fet variats gestions pera conseguir que l'cadàvre del senyor Salmerón fos enterrat aquí, reb un telegrama de la familia manifestant que ha resolt enterrarlo a Madrid. L'Ajuntament, després d'haver acordat donar el nom de 'n Salmerón al carrer Major de Gracia, aixeca la sessió en senyal de dol.

23.—S'encenen per primera vegada las farolas elèctriques del Saló de Sant Joan.

—Pera assistir al enterro de 'n Salmerón, marxa a Madrid una comissió del Municipi composta del arcalde accidental senyor Bastardas y ls regidors Srs. Borrell y Sol, Marsá, Durán y Palau. Ab tal motiu se fa càrrech de la vara el senyor Puig y Alfonso.

24.—Comensan las festas que ls senyors del *Sindicato de Iniciativa* han organitzat pera celebrar la diada de la Mercé y la seva octava.

25.—La Societat del 'Art d'Imprimir, a conseqüència de discrepancias surgidas entre ls obrers tipografos, fixan en las cantonadas uns cartells declarant el *boycottage* del diari *El Progreso* y aconsellant als treballadors que s'abstinguin de llegirlo.

—Se verifica en el Banch Hispano-Colonial la subasta de sis mil bonos de la Reforma y quatre mil de la Deuda municipal serie A. Las demandas dels primers alcansan a 6,358 y las dels segons a 5,054.

—La familia Rull, condemnada pel procés de las bombas, surt de Barcelona per anar a cumplir condemna als presis que se li ha senyalat.

26.—Torna la Comissió municipal que'l dia 23 marxá a Madrid. El senyor Bastardas se fa altre cop càrrech de l'arcaldia.

—A la iglesia del Pi y acompanyat d'un gran ceremonial, té lloch el reconeixement de l'autenticitat dels ossos del beato Joseph Oriol, tràmít qu' es necessari omplir avans de procedir a la seva canonisació. Dels ossos del beato se'n separan quatre pera enviarlos al Papa.

—Termina la vaga dels carreters de la casa Aixelá, que ha durat més de dos mesos, arribant en certs moments a pendre caràcters d'extrema gravetat.

—L'Ajuntament aproba la creació d'un Cos de *Guías públics*, els quals, degudament reglamentats, se dedicaran a acompanyar per la ciutat als forasters que necessitin els seus serveys.

—En sessió d'avuy, la corporació municipal acorda convocar un concurs internacional d'artistas, oferint un premi únic de cinch mil pessetas al millor cartell anunciador de Barcelona, ciutat d'hivern, destinat a ser escampat pel estranger al objecte d'atreure forasters a Barcelona.

27.—Els carreters vaguistas de la casa Aixelá, rebutjant la solució donada a la vaga pel tribunal format per companys seus y representants dels patrons, determinan continuar no treballant.

—Al teatro Cómich els carlistas arman un escàndol fenomenal en l'estreno de la zarzuela *Vaya calor!*, protestant de las alusions qu' en l'obra's fan a don Jaume de Borbón.

—Els llerrouxistas celebren en la Casa del Pueblo una «Asamblea de Juventudes radicales».

28.—Produeix fonda impressió la noticia d'haverse descubert qu' en el Jutjat municipal d'Esplugas de Llobregat venia facilitantse desde molt temps enera la realisació ilegal de matrimonis entre menors. Se calcula que son de vuyt-cents a mil els casaments que per aquesta causa corren perill de ser anulats.

29.—Havente posat repentinament malalt el senyor Bastardas, el senyor Puig y Alfonso se fa càrrech de l'arcaldia. Hi ha maliciosos que suposan que la malaltia del primer durará fins que se'n hagi anat una visita que s'anuncia pera dintre del vinent mes.

30.—Pera pagar deutes deixats pel difunt mossén Jacinto Verdager es venuda judicialment a subasta pública la seva biblioteca, únichs bens que se li han trobat. No havent-se presentat postors que oferissin las 5,250 pessetas que'l acreedor pretenia obtenirne, queda la biblioteca pel executant.

OCTUBRE

1.—Comensa a la Diputació provincial el periodo de sessions.

—Sense gens d'escàndol, cas que feya anys que no s'havia vist, té lloch l'obertura del curs a l'Universitat.

—En mitj de la més vergonyosa confusió, en la sessió municipal d'avuy se parla de Consums durant quatre horas, sense que al últim se resolguí res de profit.

—A causa de divergencias surgidas entre ls socis de «L'Amich del Poble Catalá», algun d'ells fan públich que recullen firmas pera demanar a aquesta societat mutualista la devolució del capital.

2.—Acaban de la manera més llastimosa las festas de la Mercé, organizadas (?) pel «Sindicato de iniciativa».

—Torna el Governador civil, senyor Ossorio y Gallardo.

—Se fa públich que'l Govern ha concedit al senyor Prat de la Riba la creu de Isabel la Católica.

3.—Els amichs y admiradors del literat mallorquí don

AUCELLS DE PAS

Titta Ruffo
Baritone d'òpera.

Alfonso XIII.

La reyna Victoria.

Gabriel Alomar l'obsequien ab un banquet al *Mundial Palace*.

4.—Arriba la noticia de que 'l Jurat de Lleyda ha absolt als Srs. Pujol y Boixareu, detinguts temps enrera á la Pòbia de Segur, y de quins se suposava que, fingint que construhían una torradora de café, tractavan en realitat de fabricar bombas. A petició del fiscal, la Sala resol que 'l fallo sigui revisat per un altre Jurat.

5.—Pel suposat delicté d'injurias y calumnia á la policia y al Governador, es denuncia el diari *La Publicidad*, d'ahir.

6.—S'inaugura la urbanisació de la plassa d'Espanya, (Gran Via y carretera d'Hostafranchs).

—Se celebra al Institut Agrícola de Sant Isidro una reunió de senadors y diputats catalans que acordan demanar al Govern la derogació de la llei d'Alcohol.

—En una fàbrica de *nievelina* que s'descubreix á Hostafranchs s'hi troban deu mil ampollas d'aquest líquid.

7.—L'Ajuntament entrega al Governador un artístich pergami en que s'fa constar la seva gratitut per la efícaç cooperació que 'l senyor Ossorio ha prestat á la ciutat en l'assumpo de la Reforma.

—L'Institut d'Estudis Catalans adquireix els llibres que havian pertenescut á mossen Verdader y que formaran part de la Biblioteca Nacional que l'Institut té en projecte.

8.—Després d'una discussió molt laboriosa, en 'a sessió d'avuy l'Ajuntament cubreix per fi ab els Srs. Fargas, Pinilla, Cararach y Rovira las vacants que existían en la Comissió de Consums.

9.—Es enquitranat el tros de la Gran Via comprés entre 'l passeig de Gracia y la plassa de Tetuán.

10.—Se celebra en el Foment del Treball Nacional la inauguració del curs de la Societat d'Estudis econòmichs, segon any de la seva creació.

—Verificadas en el local las obras exigidas pel Governador civil, s'inaugura al teatro Romea la temporada d'hivern.

13.—A la matinada es trobat assassinat en un camp de Sans don Miquel Arias, jefe de la estació del ferrocarril en aquella barriada.

—Se celebra en el Centre Nacionalista Republicà una vetllada en honor de don Gabriel Alomar, qui llegeix un discurs qu'es molt aplaudit.

14.—Don Gabriel Alomar dona en el Ateneu Barcelonés una conferencia sobre 'l tema *De poetisació*.

15.—Els solidarís celebran en el teatro Modern de Gracia una vetllada necrológica dedicada al insigne patrió don Nicolau Salmerón.

—Ab *La vida pública*, s'inaugura el nou Teatre Catalá instalat á Novetats.

16.—Se suicida el conegut empresari d'espectacles don Gil V. Alegria, precisament el dia avans de comensarse en el teatro del Tivoli la temporada de Circo Equestre.

—Per la cantitat de 24,900 pessetas firma l'arcalde á favor del senyor Reich l'adjudicació del enquitranat dels principals carrers del Eisanxe.

17.—Arriba la noticia de que 'ls acusats de la Pòbia de Segur han sigut per segona vegada absolts pel Jurat reunit á Lleyda.

18.—Els agents de seguretat estrenan un casco de panyo negre, sumament trist.

19.—Pera cumplir la pena de dos mesos de reclusió que per delicté d'imprenta va imposalshi el Jurat, ingressan á la Presó Celular els redactors de *La Rebellia* senyors Santamaria y Borjas.

20.—El *Noticiero Universal* estrena una nova rotativa, publicant un número de sis páginas tirat á dugas tintas.

21.—Arriba la esquadra francesa que vé á saludar als Reys. La mana l'almirant M. Germinet, y s'compon dels acorassats *Patrie* y *Republique* y dos destroyers.

22.—A las tres y mitja de la tarde arriban don Alfonso y donya Victoria.

—El senyor Piniella dimiteix la presidencia de la Comissió de Consums. El substitueix el senyor Puig y Alfonso.

—El Governador ordena la clausura de *La Gran Peña*, l'*Alcazar Español* y *La Buena Sombra* per haver sapigut qu'en aquests establiments s'hi jugava. Aixís mateix y per idéntica causa estableix una estreta vigilancia en els cafés de *Novetats* y *Lyon d'Or*.

23.—Els Reys visitan «El Laberinto», ahont son obsequiats ab una festa artística.

24.—El pintor don Ramón Casas marxa als Estats Units.

25.—A la casa del marqués de Torroella de Montgrí s'hi dona un ball de gala en honor dels Reys.

—Festa inaugural del Ateneu Autonomista del districte VI, en la qual parlan, entre altres, els senyors Cambó y Puig y Cadafalch y el president senyor Plaia.

—Després d'una acalorada discussió, la Junta general de la Unió Catalanista declara excluhit d'aquesta agrupació el periódich *Metralha*.

26.—A las tres de la tarde reventa á la Gran Via, prop de las Arenas, una bomba ó petardo que no fa mal á ningú.

—Ab asistencia dels Reys, s'efectúa la entrega al creuer *Cataluña* de la bandera que li han regalat algunas senyoras barceloninas.

27.—Mor repentament el bisbe-cardenal don Salvador Casanyas.

—Els Reys, després d'haver anat y tornat de Montserrat, marxan á las 10 y mitja de la nit cap á Zaragoza.

28.—A la una de la tarde se sent al carrer del Call l'espatx d'una bomba, que després es recullida al carrer de Fernando sense haver esclatat ni fet mal á ningú.

—Abandona el port la esquadra francesa que vingué á saludar als Reys.

29.—L'Ateneu Barcelonés inaugura 'l curs d'aquest any.

30.—Torna el Rey de Zaragoza sol, pera fer per la montanya catalana una excursió que comensará demá.

Eduard Nazer
El de las atraccions del Parch.

NOVEMBRE

1.—Comensa á prestar servey el cotxe municipal destinat á la conducció de pobres.

—A las cinch y mitja de la tarde reventa al Paralelo una bomba que, á pesar del lloch y de l'hora, no fa mal á ningú.

ELS DIPUTATS DEL 13 DE DESEMBRE

Alexandre Lerroix
Caudillo radical.

Ramón Albó y Martí
Solidari.

H. Giner de los Ríos
Lerrouxista.

Joan Sol y Ortega
Lerrouxista.

2.—Mor don Joseph Cusachs, pintor d'assumptos militars y hipíchs.

—Queda definitivament establerta al Mercat del Born la venda de peix al engrós.

—El Rey assisteix a la funció de Romea. Se representen *Sirena y La Dida*.

—El Cos d'Adjunts dels Jochs Florals elegix pera l'any 1909 el següent Consistori: D.ª Dolors Moncerdá, D. Joan Maluquer Viladot, D. Isidro Raventós, D. Magí Morera, D. Antoni d'Espona, D. Angel Garriga y D. Eveli Doria.

5.—Molestat el diputat solidari senyor Calvet per una carta que li ha escrit el president accidental de la Lliga, senyor Durán y Ventosa, se dona de baixa com a soci d'aquesta entitat.

6.—Els estudiants universitaris celebren una reunió en la qual acordan usar com a distintiu una boyna de vellut blau fosc, ab una cinta del color de la facultat respectiva.

—Don Alfonso, després d'haver recorregut diverses localitats de Catalunya, se'n va altra volta a Madrid.

—Ab arreglo a la llei de Jurisdiccions, se celebra un Consell de Guerra pera veure la causa que pel suposat delict d'injúrias a l'autoritat militar se segueix contra'l redactor d'*El Poble Catalá* don Joseph Pous y Pagés. El fiscal demana per ell dos mesos y un dia d'arrest major.

8.—L'Arcaldia publica (ab fetxa del dia 6) un bando prohibint desde'l 15 d'aquest mes repartir anuncis y prospectes en la via pública.

—El Sr. Puig y Ferrater dona a Noverats, sobre'l tema «El teatro y la vida», una conferencia matinal, primera d'una serie que, ab el concurs de diferents autors joves, ha organísat la empresa del Nou Teatro Catalá.

—En homenatge als veterans del seu partit, els tradicionalistes celebren varis actes, entre ells un banquet al *Mundial Palace* y una vetllada al teatro Principal.

9.—El Jutjat del districte de la Barceloneta ordena la busca y captura de Mr. Eduard Nazer, desaparegut concessionari de las fracasadas *atraccions* del Parch.

—Torna a ferse cárrech de l'arcaldia el senyor Bastardas.

—Arriba la noticia d'haverse representat a Viena, ab gran éxit, per la companyia siciliana de l'actriu Mimi Agúlia el drama de'n Rusínol *La Uetja*.

10.—Per una averia ocorreguda en la fàbrica d'electricitat La Barcelonesa, a las 5 y 40 minuts de la tarde s'interromp la corrent y gran part de la ciutat se queda algunas horas a las foscas.

12.—Mor al Hospital Clínic el carreter Bussebi Sánchez, ferit dias há en unas barallas que hi hagué entre *esquirols* y vaguitas de la casa Aixelá.

—Próxima la convocatoria d'eleccions parcials a Barcelona a consecuencia de las vacants dels Srs. Maciá y Salmerón, els Srs. Suñol y Junoy envían a Madrid la renúncia de la seva acta, ab lo qual són quatre els llochs que s'haurán d'omplir el dia 13 del vinent Desembre.

13.—Se'n entorna a Palma de Mallorca l'eminent escriptor don Gabriel Alomar.

—Reunits els amos carreters, acordan donar per acabats desde demà tots els contractes y compromisos que ab els seus obrers tenían contrets fins a la fetxa.

16.—La *Gaceta* publica el decret convocant pera'l dia 13 del vinent mes eleccions de quatre diputats per Barcelona.

17.—Tenint en compte els perjudicis que causan als demás establiments, obligats al descans dominical, el Gobernador prohibeix que 'ls diumenges hi hagi Encants.

—Se fa públich que'l Consell de Guerra ha absolt al senyor Pous y Pagés en la causa que per delict d'imprenta se li seguia. Pero al mateix temps s'adverteix que, no acceptat el fallo per la superioritat del districte, l'assumpto passa al Tribunal Suprem de Guerra y Marina.

18.—Per haver arribat a un acort patrons y operaris, ter-

mina la vaga de carreters que, comensada parcialment a la casa Aixelá, s'havía dias enuera convertit en casi general.

21.—Mor don Miquel Escuder, antich fabricant de màquines de cusir y motors de gas.

—Se fa públich que don Pau Salmerón, proclamat junt ab don Francisco Layret candidat a diputat a Corts per l'Unió Republicana, no accepta la designació.

—El Lloyd Nort-Alemaný estableix una línea directa de vapors entre Barcelona y 'ls ports d'Orient d'Europa y mar Negre.

—S'inaugura ab l'ópera *La dannazione di Faust* la temporada del Liceo.

22.—Arriba el Mtre. Saint-Saens, qui vé a dirigir els en-saigs de la seva ópera *I Barbari*, próxima a estrenarse al Liceo.

23.—Una empresa estrangera que ha adquirit el teatro del Tivoli pera destruhirlo en breu y edificar en aquell solar un centre de recreo titulat *Kursaal Barcelonés*, reuneix a la premsa pera ferli conèixer els seus plans.

—Ab el propósit de comensar aviat las vacaciones de Nadal, alguns estudiants de la Universitat arman el primer escándol de la temporada, apedregant las finestras del edifici y destruhint varis aparatos del gabinet de Física.

24.—Alguns estudiants de la Universitat, ofesos per un solt d'*El Diluvio* referent als escándols d'ahir, se presenten en actitud hostil davant de la redacció del periódich y mouhen soroll durant llarga estona.

25.—Resoltas algunas dificultats que havian surgit, la Solidaritat Catalana acaba presentar en las próximas eleccions de diputats a Corts la candidatura de D. Ramón Albó, D. Jaume Cruells, D. Francisco Layret y D. Francisco Suñer y Capdevila.

26.—En la sessió municipal d'avuy s'exteriorisa el disgust ab que la ciutat ha rebut els aments de tributació introduhits en els pressupostos del any que vé.

27.—Pera atenuar en lo possible las consecuencias qu'en las classes proletarias ocasiona el joch del *burro*, el Gobernador civil dicta una circular reglamentant lo y disposant qu'en certs establiments s'ols pugui jugarse fins a las dotze y mitja de la nit.

28.—Se celebra al Saló de Cent l'acte de la creació del segon Dispensari públich, instalat a Gracia, pel Patronat de Catalunya pera la lluyta contra la tuberculosis.

—En el Saló del Nou Consistori té lloch la elecció dels vocals patrons que han de formar part de la Junta local de Reformas Sociales. Surten elegits els Srs. D. Pere Blanchart, D. Pere Sans Comas y D. Joseph Sabadell y Giol.

—D. Eduard Marquina dona al Ateneo Barcelonés una lectura pública del seu poema *Vendimión*.

—Comensa ab febril activitat, en un y altre bando, la campanya electoral.

29.—Gran *meeting* al Saló de Bellas Arts en favor de la prompta construcció del ferrocarril del Noguera-Pallaresa.

—Se reuneix en el Círcul de Propietaris de Gracia la tercera Convenció que ha celebrat a Espanya l'agrupació evangélica universal *L'Esforç Cristiá*, institució consagrada a la propaganda del protestantisme.

—En el Centro Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar té lloch la repartició de premis del «Concurs lexicogràfic de la llengua Catalana» pera ajudar a la confecció del Diccioniari Catalá que dirigeix mossen Alcover.

—En reunió celebrada avuy son elegits pera formar part de la Junta local de Reformas Sociales, en representació dels obrers, els Srs. D. Francisco Martí Dalmáu, D. Joseph Bach Morros, D. Pau Bertran Oliva y D. Francisco Carreras.

30.—La Junta Provincial de Protecció a la Infancia fa públich que a Barcelona existeixen avuy de vuyt a deu mil *trinxerayras*.

DESEMBRE

2.—Mor D. Lluís Dolça, doctor en Medicina, ex-tinent d'arcalde y fundador y Director del Institut Frenopàtic.
 3.—Marxa a Buenos Aires en el vapor *León XIII* el president de la Càmera de Comers, D. Pere G. Maristany.
 4.—El rector de la Universitat, en vista dels continus alborots promoguts pels estudiants demanant que's comensin las vacaciones de Nadal, suspèn las classes.
 5.—S'estrena al Liceo, y a Espanya, l'òpera del mestre Saint-Saëns, *I Barbare*.
 6.—Mor don Bonifaci Pinedo, popular actor del género chico.

—El crítich francés M. Pierre Aubry dona al Saló de la Reyna Regent una conferencia popular sobre «La obra musical dels trovadors», acompanyada d'audicions d'algunes composicions de l'Edat Mitja.

—Els solidaris celebren a la mateixa hora al Tivoli y a Novetats dos meetings de propaganda electoral que's veuen concorregudíssims.

—En el Saló de la Reina Regent, el Director de l'Escola de Bellas Arts de Burdeos, M. Pierre Paris, dona una conferencia sobre «Ceràmica micènica».

—En un meeting que 'ls lerrouxistas celebren al Tivoli proclaman la seva candidatura pera Diputats a Corts, que's compondrà dels Srs. D. Joan Sol y Ortega, D. Alexandro Lerroux y D. Hermenegildo Giner de los Ríos.

9.—Arriba de París la notícia de que ahir, en el teatro Marigny, va estrenarse ab gran èxit, traduït al francés, el drama de D. Ignasi Iglesias, *Els Vells*.

10.—El Consell Universitari, reunit pera jutjar la conducta d'alguns estudiants durant els últims escàndols, acorda la expulsió perpetua de la Universitat y l'seu districte dels alumnes D. Emili Cusplnera, D. Leopoldo D'Ozonville y D. Joseph Huguet.

11.—Mor don Joan Llusà y Puig, comerciant y navier y antich federalista.

12.—El Banc Hispano-Colonial anuncia per compte del Ajuntament la subasta, que's verificarà el 23 del actual, de set mil títuls de la Deuda municipal amortizable, serie B, baix el mínim de 97 per cent.

13.—Elecció de quatre diputats a Corts. La Solidaritat, que va al copo, presenta quatre candidats que obtenen la següent votació:

D. Francisco Layret	28,462 vots.
D. Francisco Suñer y Capdevila	28,195 »
D. Jaume Cruells	28,745 »
D. Ramón Albó y Martí	29,124 »

Tenint en compte la combinació de vots que l' copo exigeix, resulta que 'ls electors que han votat per la Solidaritat Catalana han sigut uns 39,000.

La candidatura lerrouxista obté aquest resultat:

D. Joan Sol y Ortega	29,903 vots.
D. Alexandro Lerroux	30,548 »
D. Hermenegildo Giner de los Ríos	30,105 »

Quedan, donchs, elegits diputats els senyors Lerroux, Giner, Sol y Albó.

14.—En la subasta que pera empedrar en el període d'onze anys alguns carrers del Ensanche s'ha celebrat avuy a Casa la Ciutat, queda adjudicat el servey per 3.775,000 pessetas al Foment d'Obras y Construccions.

15.—Arriba la notícia de que l'escultor català D. Joan Samsó ha mort avuy a Madrid.

Per exigencias de confecció, se tanca aquest DIETARI el dia 15 de Desembre.

J. F. G.

DECLARACIONS DE L' ANY NOU

Ahir vespre, la cuynera del doctor del principal, una xicota qu' es *médium* desde la edat de set anys, se 'm presenta a la botiga quasi a l' hora de tancar perque li adobés un' olla molt més olla que 'l seu cap.

Al moment d'entrar, tenia jo aquest treball entre mans; y ella, veyent que no alseva la vista del meu treball, va preguntar:—¿Que 'l destorbo?

—Vosté no destorba may, (vaig respondre per sè amable).
 —Vosté sempre treballant!...

—Ay, filla, si aixó es la vida...

—La vida?... Vosté qué sab!

Al di aixó, posà la *médium* tanta superioritat y energia en sas paraulas, que se 'm va fè interessant.

Vaig recordarme allavoras del seu dó tan ponderat per las comares del barri; li pregunto si té tart; diu que nó, que 'ls amos dormen... ¡Preciosa oportunitat!

—La vida—vaig insinuarli—vosté ho sab lo qu' és?—Y tant! (respongué ella ab la mateixa superioritat d'avans.)

—Donchs, si no fos molestarla, ¿que m' ho podria explicar?

—Ab molt gust; pero haig de dirli, per si n'estava ignorant, que no soch may jo qui parla.

—No es vosté? Donchs qu' és, el gat?

—No. Els més sabis dels més sabis per ma boca parlarán.—

Al sè aquí, fa una mueca; torça 'l coll, arrufa 'l nas; tanca 'ls ulls, obra la boca y comensa a desbarrar.

En resúm, diu que la vida y el món, per dirho en vulgar, es com una cafetera ab molts filtres posposats.

Diu qu' en l' eyna filtradora cada coladó ó cedàs es d' una tela més fina, y per ells la humanitat va colantse y refinantse fins arribá al cap d' avall ahont s' hi troban las pomeras del Paradís Terrenal.

—Escolti,—vaig interrompre, veyent que alló anava llarch:—

Aquesta mena de fruyta,

¿sab si 's troba gayre avall?

—Uns la troban desseguida y altres no la troban may.

Vosté 'm sembla qu' es dels últims.

¿Té res més per preguntar?

—Una cosa: ¿No podria

l' esperit comunicar

ab el del any que s' acaba

y el que 's comensa demà?

—Aixó sí qu' es cosa fácil.

En aquest precís instant

els dos esperits cambian

sas impresions personals.

Y diu el vell a n' el jove:

«—Ahont vas, intrèpit brivall?

—Me 'n vaig al món que tu deixas!

(contesta l' altre, arrogant.)

—Y no sabs que als vells, els joves

deuhen sempre respectar?

—Lo que sé es que presúms massa

perque m' avensas d' un any.

—Ets aixierit, com hi ha Venus!

—Ella es qui 'm porta allá hont vaig.

—Y a n' allí ¿qué pensas ferhi?

—Lo que tu per fè has deixat!

—Tens atreviment y agallas!

—Me proposo sè un bon any!

Daré fortaleza als febles;

als treballadors, treball;

clemencia a n' els poderosos

y la salut als malalts.

Daré llibertat als homes,

y als pobles bons governants;

faré que 'l sol il·lumi

tots els cervells ofuscats.

Daré pau als matrimonis;

amor intens als aymants;

dolsificaré la vida

dels que viuhen amargats.

Posaré cor a las donas;

ardencia en el seu mirar,

y petóns en els seus llabris
y nens róssos als seus flanchs.

Paré tantas cosas bellas
que... —Prou, noy! Prou disbarats!
l'he dich que per ser tan nano,
menteixes com un cos gran!...

Serás mon hereu directe.
Vés al món: tu regnarás.
Vés á enganyà als infelissos
qu' esperan com uns babaus
comensà una vida nova
ab el comens d' un nou any! —

Y els esperits, despedintse,
se donan las dugas mans
y el seu camí continúan,
l' un amunt y l' altre avall.

—Molt bé, noy! De primeral
(exclamo jo, entussiasmat:)
Y escolti... —No m' entretingui
més (fa ella, alsant el cap),
que son aprop de las dotze
y tinch l' esperit cansat. —

Dit aixó, passa la porta
y ens despedím boy pensant,
ella, ab els plats que tenia
á l' ayguera per rentar,

y jo ab alló de las pomas
del Paradís Terrenal.

PEP LLAUNÉ

GLOSARI

*La glosa d'avui, la glosa de Cap-d'any va endreçada
al molt gloriós i molt màrtir Sant Sebastià.*

Més que glosa és una oració i un psalm:

*Oh, gloriosíssim i invictíssim màrtir Sant Sebastià,
insigne protector dels afligits, desconsolats i menestero-
sos que posen la confiança en Déu i esperen de sa benig-
níssima mà'l sant remei de ses afliccions i necessitats!
El glosador vos prega, com advocat que sou també con-
tra tot contagi de pesta i epidemia, que am la vos-
tra intercessió's lliureu de tots aquets mals. Nosal-
tres ens sentim afligits i desconsolats per una derro-
ta; aconsoleu-nos, si pot ser, sense matemàtiques.*

*Nosaltres ens trobem menestero-
sos d'un reforç moral que aixe-
qui'ls esperits contra la gripia
anti-catalana que'ns bescanta a
traïdoria; aixequen-nos-el aquest
esperit. Nosaltres sofrim la pes-
ta lerrouxista, l'epidemia libe-
ral i el microbi de la dreta; lliu-
reu-nos del contagi am la vostra
santa intercessió. Amén.*

*Dita amb un fervor ben so-
lidari la present oració, arrui-
xarem d'aigua beneïta tot el
nostre Casal Català; encendrem
una candela i recorrerem el
districte, fent creus a les parets
i dient, a tall de psalms, les lla-
tinades que segueixen:*

Liberanos Domine.

Ecce Crucem Domini, fugi-
te SCRUTINIS ADVERSE, invir-
tute Domini nostri Iesu Cristi.

Ecce Crucem Domini, fugi-
te PREMPSAM TRUSTIS, invirtu-
te Domini nostri Iesu Cristi.

Ecce Crucem Domini, fugite
KABILAM TURBE, invirtute Do-
mini nostri Iesu Cristi.

Ecce Crucem Domini, fugite
BLOQUIS PASTELUM, invirtute
Domini nostri Iesu Cristi.

Ecce Crucem Domini, fugite
CAMBONIS INTENZIONE, invir-
tute Domini nostri Iesu Cristi.

Benedixit omnibus automo-
vil, qui timent Dominum.

Dicat nunc lorus ista ti-
mens Dominum.

Quoniam in secula miseri-
cordia eius.

Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

XARAU

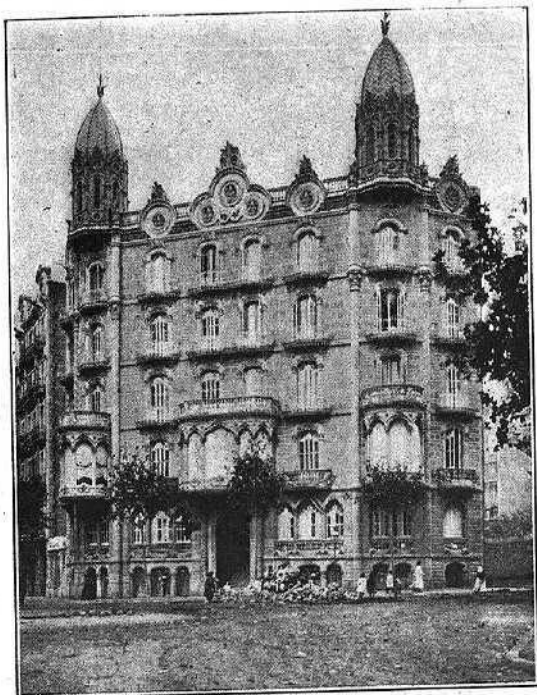
LA RETIRADA DEL 908

Va veni al món magriscolis,
y magriscolis se 'n và...

iy aixó que 'n va pendre, d' olis
de fetje de bacallà!...

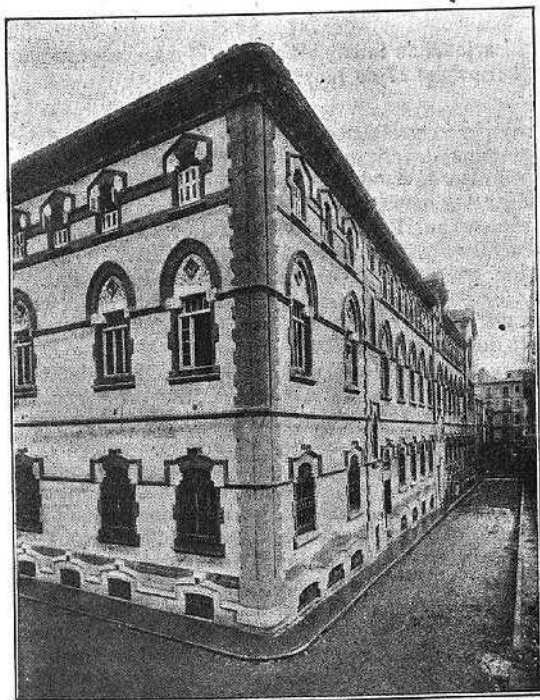
EDIFICIS Y ESTABLIMENTS PREMIATS

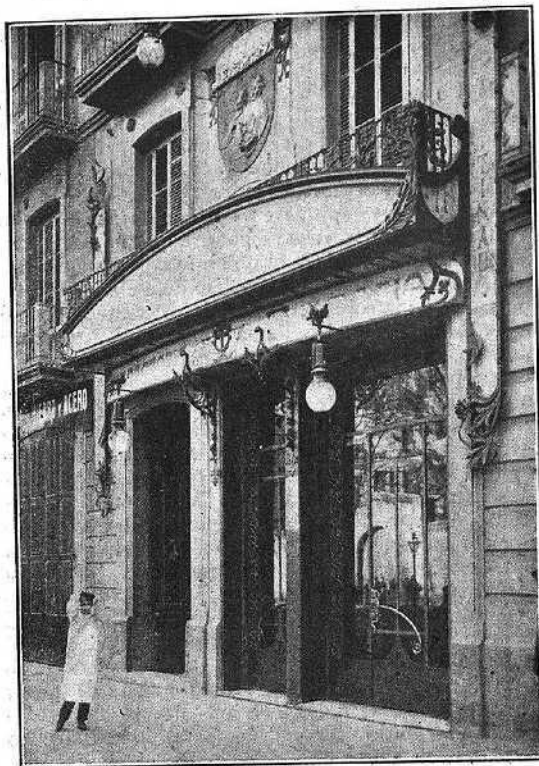
Casa propietat de D. Llorens de Grau (Córcega, 261). Arquitecte Sr. Pérez Terraza.

Despaig de la casa Butzems y Fradera (carrer de Pelayo).

Colegi Condal (passatge de Cameros). Arquitecte Sr. Bassegoda (B.)

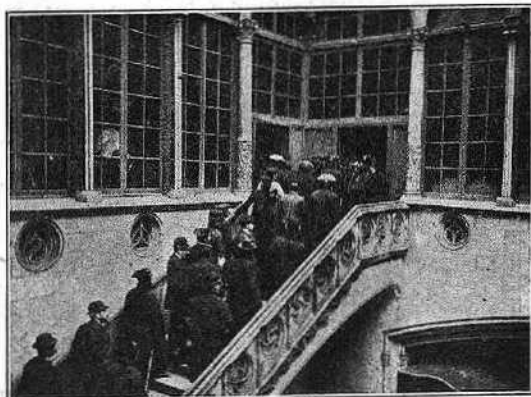

Farmacia Doménech (Ronda de Sant Pau, 71).

LA VIDA POLÍTICA

La constitució de la famosa esquerra es, á las darre-
rias del any, encare una qüestió. ¿Qui la resoldrà?
¿Cóm se resoldrà?... L' observació y la doble pregun-
ta que anuncia el problema pel avenir, no os sem-
blarán pas extemporáneas ¿eh?... Donchs, son del

CRÓNICA NEGRA

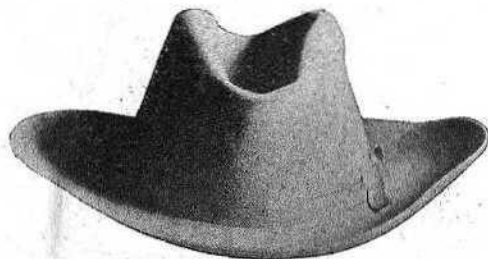

Procés dels terroristes.—Els acusats, pujant la escala de l'Audència pera assistir al Judici oral.

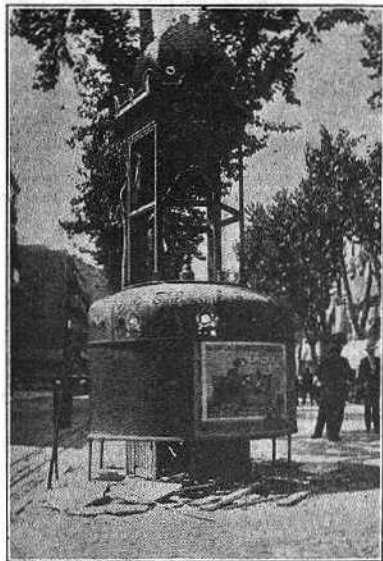
any passat. En aquesta mateixa ESQUELLA del Any Nou, acabava l'article de «La vida política» tal com comença el que ara escrich. Vol dir que s'han perdut dotze mesos donant toms a la qüestió, sense probar de resoldre-la.

Llavors referia l'enunciació del problema a una conferència que l'diputat Hurtado havia fet al Centre Nacionalista Republicà. El camí de la solució, el *modo d'operar* pera trobar-la no's precisava gayre, potser gens. Perque dir que s'havia de constituir l'esquerra solidaria, constituint un partit liberal català a la moderna—per oposició a la dreta, ja *constituïda*, qu'es el partit conservador centrat a la Lliga ab fàbriques y capitals y posicions fermes—es una «petició de principi»; es respondre ab una pregunta. Enguany hem avansat, si no ab fets que 'ns modificarien l'enunciat, ab l'exposició dels elements preparatoris de la solució; exposició presentada també en la forma acadèmica d'una conferència. No es pas molt lo que s'ha guanyat, certament; y encare's rebaixa per la condició del conferenciant, incorporat al moviment polítich de Barcelona per una col·laboració assídua, pero foraster. Aquí ningú havia avansat un pas cap al camí de la constitució de l'esquerra solidaria, mitj any després de la conferència del Hurtado, quan vingué de Mallorca el nostre amic Alomar. Passà per Barcelona, com el sembrador per un tros de terra que no s'hagués llaurat. La seva conferència, d'una forsa persuasiva y d'una claretat admirables, concretava ja molt més el procediment y las primeras materias que 's necessitan pera fer viurer un partit democrátich català. Se'n entornà, y el plan no ha passat del període expositiu. El resultat práctic de l'inexistència d'aquest partit s'ha tocat a las eleccions del 13 de Desembre. No haventhi un partit democrátich solidari, ha pres el lloch buyt el pseudo-democratisme antisolidari.

Va haver de venir un mallorquí—com el passant al que deturava l'intimació de l'antiga làpida funerària—á dirnos que no ja la Solidaritat, coalició circumstancial, sinó el poble de Catalunya ha de tenir la representació y l'arma d'un partit polítich liberal; que á dins y á fora de la Solidaritat s'ha de realisar la concentració democrática, pera imposar el laicisme civil al governament, aplicantlo sense temensa a l'acció redemptora que 'ns ha de treure de l'ignominiosa miseria espiritual y econòmica que 'ns té aclaparats; que 'ns hem de juntar radicals polítichs, socialistas, ácratas, tots els que acceptem

El darrer barret que va usar en Joan Rull.

L'urinari de la rambla de las Flors, després de la bomba del 27 de Juny.

avuy per avuy l'irreligió del Estat, l'ignultat dels ciutadans davant de la llei y l'urgència de l'educació neta de dogmas. Las conseqüències de la passada del Alomar, van ser els aplaudiments dels que l'escoltavan. Res més. Articles de *La Campana de Gracia*, un altra conferència corroborativa del Hurtado... paraules escrites, paraules molt ben dites... y la quietut permanent, el silenci del desert, despertat pel crit del pastor errant, repetit il·lusoriament pels ecos dels gorchs foscos.

Cap acció, cap iniciació de conducta han demostrat que comensavan a ser prácticas las paraules que 'n diríam *evangélicas*, las paraules de bona nova. Altras paraules secundarias, defensa platónica del sufragi universal escapat pel Sr. Maura y els regionalistas catalans al projecte de llei d'Administració Local, y condensació també platónica de las protestas inofensivas contra la Llei de Jurisdiccions—sempre vigenta—en oposició fonamental a tota jurisdicció exempta... Paraules.

Els fets grossos de la política barcelonina, com l'intervenció del Alomar, no han estat fruyt d'una conducta ó d'un acció coordinada. Ens han trastornat la vida política, ensenyantnos ben bé lo qu'es, —fora de las paraules de diaris y d'oradors,—tres aconteximents generats sense la nostra cooperació: la vinguda del rey, la mort—noble mort—de 'n Salmerón y las consecutivas eleccions complementarias de diputats a Corts.

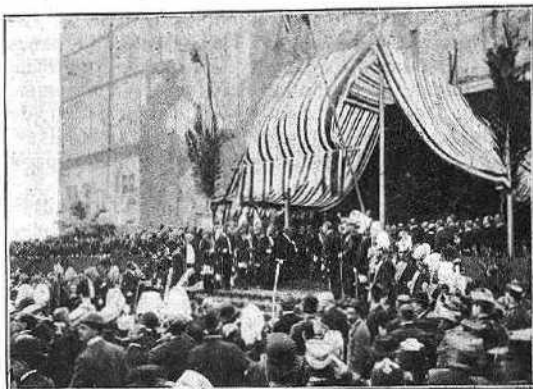
També fa un any qu' en aquest mateix article de «La vida política» convidava jo al enterro dels partits monàrquics. No n' hi ha, es veritat, a Barcelona; els hem tret de totes las corporacions representativas. Donchs vingué el rey, y una massa de poble barceloní sortí als carrers y á las plassas, y unas quantas dotzenas de monàrquics triomfaren darre- ra del monarca, com si representessin per delegació expressa á la ciutat á las recepcions y á las festas costosas que la ciutat oferia al monarca. Que al en- demá de marxar el rey no 'n quedava res d' aque- llas exhibicions teatrals... ah, sí que 'n quedava! Ne quedava el fet demostratiu de que pot revindre sop- tadament el monarquisme á Barcelona. Concediré tot lo que volgheu respecte dels motius interessats, de la extinció de la devoció servil d' altres temps; pero es un fet que Barcelona no 's va abstenir de obsequiar al rey, y ja n' hi ha prou pera fer véurer que la conducta no correspon á las paraulas y que la política de diaris y cassinos no correspon á las obras de la massa social.

La mort de 'n Salmerón ha probat: primer, direc- tament, lo que ja es axiomàtic; que 'ls catòlics son intolerants y qu' entran en coalicions sempre ab reserves mentals. La Solidaritat no enterrá dig- nament á n' en Salmerón; hi hagué abstencions os- tensibles y perfectament explicables, com n' hi hau- rá sempre que 's surti del sentimental *Visca Cata- lunya*. Es evident—ho era avans per rahons precisas y ho es are per demostracions de l' experiència— que la Solidaritat no pot passar d' una concreció sentimental; falla y fallará aixís que se la vulgui fer servir per una obra deslliuradora, lliberal. *El llibe- ralisme es pecat*: ¿cóm un catòlic pot pecar cons- cientment? Y si el liberalisme dins de la Solidaritat encare s' ha de constituhir, com regoneixen els so- lidaris mateixos, ¿no está clarament explicat que 's prengui el *succedani*, l' imitació, de fora de la Soli- daritat? ¿No está clarament explicat l' escrutini del 13 de Desembre, que no hauria hagut de sorprendre á ningú? Imprevist, en las condicions precisas nu- méricas, potser sí; pero sorprenent no n' era pera qui mirés una mica lluny.

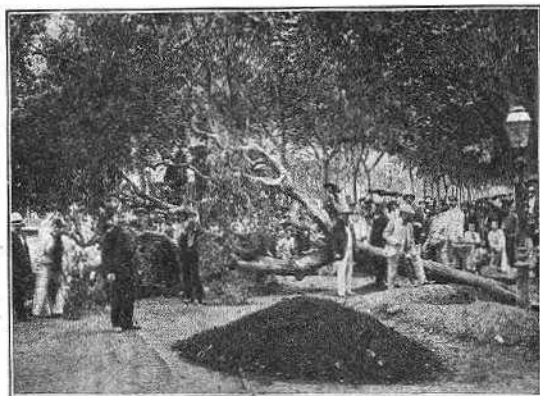
El fet, posat aixís, es senzillíssim; á la terra que no 's conreu s' hi cria l' agram. La necessitat que no 's satisfia adequadament s' aconso- la ab sofistica- cions. Tot vé de la disgregació dels vells partits re- publicans, corromputs pel contacte del poder, no restaurats per sanch nova, confitats d' egoisme petit que han olvidat el *fer pel figurar*, que 's tancan al cassinet pera jugar á manilla y 'n tancan la porta á las criaturas sense estudis, y als obrers sense feyna, que no senten el clam dels presos per opinions ni dels agonitzants per la brutícia urbana, que 's dei- xan portar á missa per la dona y que portan els fills als jesuïtas, encubridors dels botiguers qu' estafan y dels fabricants qu' expremen criaturas com si fos- sin llimonas pera un refresch; *estimados amigos par- ticulares* de plutócratas y burócratas; que aclucan els ulls pera no veure un quinzenaire que passa amanillat y els obren com á llebrass quan senten parlar d' una *colocació* per un client; llarchs de pa- raments declamats y amichs d' estarse á casa quan no se 'ls porta en cotxe á ferse aplaudir...

No hi ha un partit ni agrupació social democráti- ca de debó; els republicans vells han perdut fins la propaganda, abandonada als catalanistas del pas- seig de Gracia, que si no la fan la deixan fer; y tots á l' hora s' abstenen de l' acció que hauria de conti- nuar y reforçar la propaganda. Pero ¿veyeu? l' im- pulsio está dada; vé de lluny, porta un' empenta se- cular y no 's pot parar. Barcelona ha d' anar cap á la democracia, inevitablement, fatalment; ha perdut

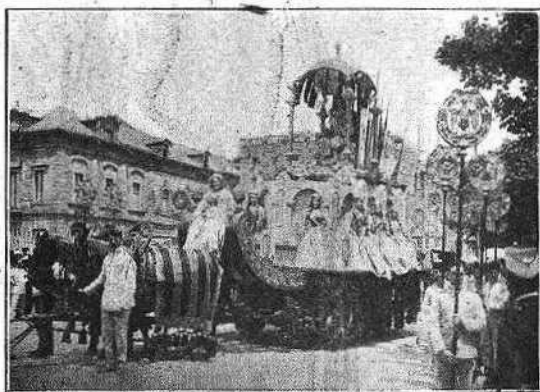
FETS Y DESFETS

Solemne inauguració de las obras de la Reforma.

Mort de l' alzina del passeig de Gracia.

Un carro dels que figuraren en la gran Cabalcada històrica dedicada al Rey Jaume I.

energias, s' ha extraviat; y per compte de la máqui- na republicana espatllada, se serveix ara d' un tras- tot rústich, mal girbat, comprat als encants. La coa- lició lerrouxista es una barreja que porta l' etiqueta de republicana radical y que ha guanyat perque *l' han feta guanyar*. Barreja d' homes á dalt, que no signifiquen res, alguns notoriament tarats; barreja tu- multuosa á baix, que instintivament s' ha apartat de la putrefacció del republicanisme *gubernamental*, ordenat y mort per dins. Y pera conduhir á n' aques-

ta multitud invertebrada, l'enlluhernament d'un nom, joh vergonya del sigle! la resurrecció del *caudillatje* primitiu; l'absurdo ignominiós de la monarquia electiva... Pero ¿veyeu? En Lerroux ha pagat ab la persona, y ha tingut de fugir á América... Aixó, deixant de banda intencions y circumstancias, es acció; ¿concebiu que pugui emigrar, y *servirse* de l'emigració, el Sr. Corominas qui disputava al senyor Lerroux la capitanía del republicanisme á Barcelona?

Tot, tot se conclou en l'abdicació dels republicans vells y en la increació del nou partit republicà democrátich. Potser será un estimulanti l'escrutini del 13 de Desembre, que no 's pot pendre més que com á excitant de reacció, sigui en el sentit que sigui. Perque, vaja, no pot ser que Barcelona sobiranament vulgui ser representada per D. Alejandro Lerroux y D. Ramón Albó, per més que siguin els caps de las llistas votadas per 69,000 barcelonins. Aixó no es voluntat; es depravació de malalt.—TULP.

*
*
*

El darrer día del any,
la primera campanada
de las dotze de la nit
en un petó va juntans-se.

Un any de dolsos recorts
aquell bés meu concentrava;
icóm el vas lleminejar,
ab ta boqueta jogaire!

Quan el rellotje enmudí,
els meus llavis s' apartaren;
y tú, que 'n volías més,
vas murmurar:—No,... no encare!

Amigueta del meu cor,
no tens rahó de queixarte.
El meu petó ha estat ben llarch...
¡ha durat d'un any á l'altre!

MAYET

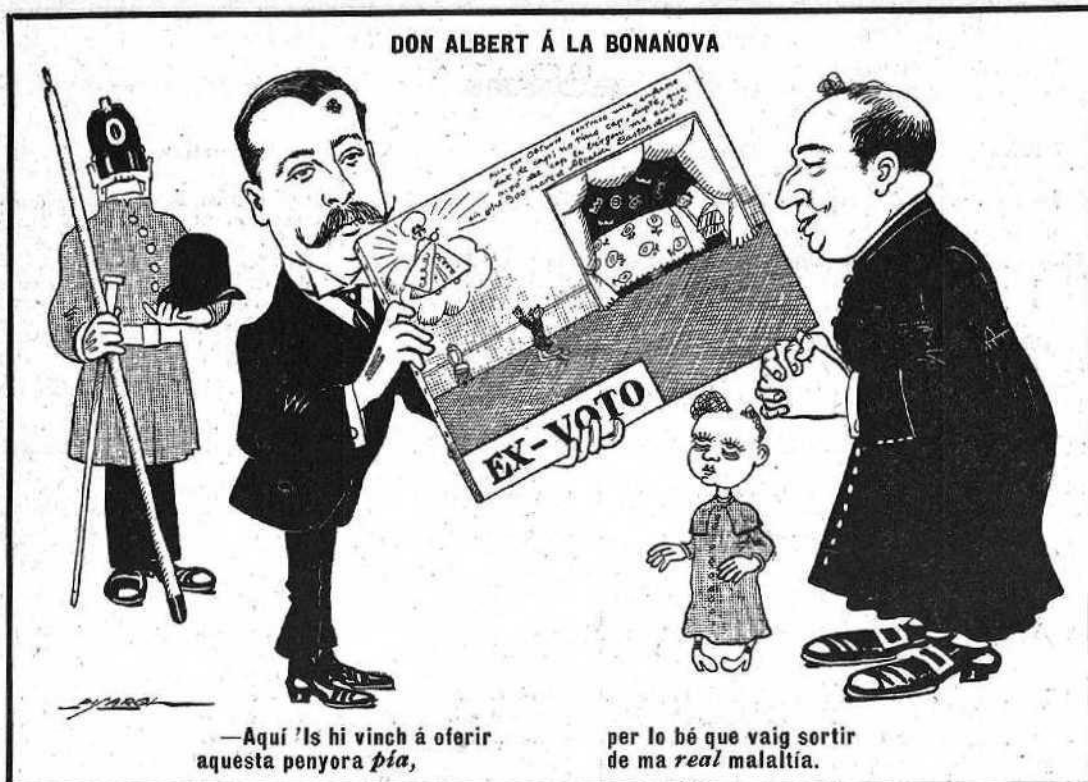
LA MANÍA DEL ANY

EL CIUDADÁ:—¿Qué 'n deduheix, vosté, d' aixó del plet de la dreta y de la esquerra?

EN SHERLOCK HOLMES:—No res. Mentres no s' hi enredan seqüestros, ni punyaladas, ni lladres, no m' hi fico, jo, ab els matrimonis desavinguts.

DON ALBERT Á LA BONANOVA

El Teatre Catalá durant l' any 1908

QUADRO SINÓPTICH DE LAS OBRAS ESTRENADAS

PRINCIPAL

Fetxa	Títul y Classe	Autor	Observacions
17 janer. . .	<i>La reina vella.</i> Obra lírica, 1 acte y 3 quadros.	Lletra, Guimerá; música, Morera.	Éxit excelent; se representá infinitat de vegadas.
30 > . . .	<i>Vora 'l mar.</i> Obra lírica, 1 acte.	Lletra, d' autor incògnit; música, Alfonso.	La lletra, se sabé per conductes fidedignes qu' es den Baró; no cal dir lo pessimament que está; la música, bastant bé.
1 febrer . .	<i>Papá ministre.</i> Comedia, 3 actes.	Rovetta; traductor Narcís Oller.	Regular éxit.
7 > . . .	<i>Fugir del foc y...</i> Comedia, 1 acte.	Narcís Sicars.	Es un arreglo que tingué éxit regular.
18 > . . .	<i>El miracle de Sta. Agnés.</i> Llegendada, 3 actes.	Lletra, Vilaregut; música, Montserrat.	Poch éxit.
18 > . . .	<i>La novela d' una noia.</i> Diálech cómic.	Narcís Oller.	Arreglo; no tingué molt de éxit.
22 > . . .	<i>La casa vella.</i> Obra en 1 acte.	Lletra, Víctor Brossa; música, Bartolí.	Éxit mitjá.
11 mars. . .	<i>La llar.</i> Visió, 6 quadros.	J. Riera y Bertrán.	Éxit mitjá.
14 > . . .	<i>Cadena d' amor.</i> Drama, 3 actes.	Lletra, Lluís Vía; música, Carme Karr y Espadaler.	No agradá.
24 > . . .	<i>El testament d' Amelia.</i> Llegendada, 1 acte y 3 quadros.	Figueras y Boter.	Éxit mitjá.
8 abril . . .	<i>Parada y taberna.</i> Sainet, 1 acte.	Arreglo dels relats de Conan Doyle; traductor, Vilaregut.	Poch éxit.
18 > . . .	<i>El detective Sherlock Holmes.</i> Comedia melodramática, 5 actes.	Erckman-Chatrian; arreglador, Vilaregut.	Gran éxit; se representá infinitat de nits y doná molts diners á l' empresa y s' omplí tot el resto de la temporada.
19 setembre. .	<i>Els picarols.</i> Rondalla, 3 actes.	Arreglo de Forest.	Poch éxit.
19 > . . .	<i>Dia de pluja.</i> Comedia, 1 acte.	Arreglo d' un «vaudeville» de Labiche y Martín.	Éxit regular.
28 > . . .	<i>El viatge del Sr. Pons.</i> Comedia, 4 actes.	W. M. Forster; traducció de Costa y Jordá.	Éxit regular.
10 octubre . .	<i>Juventut de príncep.</i> Drama, 5 actes.	Conan Doyle; arreglo de 'n Vilaregut.	Gran éxit; moltes representacions y gran negoci pera l' empresa.
21 novembre .	<i>El gos dels Baskerville.</i> Aventura policiaca.		No acabá de agradar.

ROMEA

Fetxa	Títol y Classe	Autor	Observacions
10 janer . . .	<i>La llantia del odi</i> . Tragedia, 4 actes.	D'Annunzio; traductor, Vilaregut.	Exit regular. Fou estrenada aquesta traducció en una sessió del Teatre Intim.
15 > . . .	<i>La presentalla</i> . Drama, 8 actes.	Apeles Mestres.	Exit regular.
28 > . . .	<i>L'hereu Escampa</i> . Drama, 3 actes.	S. Rusiñol.	Bon éxit; se representà molts cops.
31 > . . .	<i>La victòria dels filisteus</i> . Obra en 8 actes.	H. A. Jones; traductors, Maristany y Vilaregut.	Agradà l'obra, però se censurà l'havers'hi fet retalls.
7 febrer . . .	<i>Amor y art</i> . Diàlech, 1 acte.	F. X. Godó.	Exit mitjà.
11 > . . .	<i>Més por que vergonya</i> . Comedia, 1 acte.	A. Pallardó.	Poch éxit.
15 > . . .	<i>La fortuna boja</i> . Comedia, 4 actes.	J. Morató.	Exit mitjà.
21 > . . .	<i>Astronomia còmica</i> . Diàlech, 1 acte.	Millà y Bonavía.	Regular éxit; se representà moltes nits.
26 > . . .	<i>Fugint del vici</i> . 1 acte.	J. Planas.	No agradà gayre.
28 > . . .	<i>La campana submergida</i> . Rondalla dramàtica, 4 actes.	Hauptman; traductor, Vilaregut.	Exit excelent. Sessió de Teatre Intim.
4 mars . . .	<i>Pasqual Moltó</i> . Comedia, 4 actes.	Arreglo de Prats y Vehil.	No resultà.
22 > . . .	<i>Aguas encantadas</i> . Drama, 3 actes.	Puig y Ferreter.	Exit regular.
24 > . . .	<i>Mirar per casa</i> . Comedia, 1 acte.		No s'representà gayre.
18 abril . . .	<i>En Joan dels Miracles</i> . Drama, 8 actes.	Iglesias.	Molt d' éxit.
22 > . . .	<i>L'alegria del sol</i> . Idili, 1 acte.	Iglesias.	Exit excelent.
28 > . . .	<i>Les ales de cera</i> . Comedia, 2 actes.	M. Folch y Torres.	Bon éxit.
29 > . . .	<i>El tot per tot</i> . Sainet, 1 acte.	Campderrós.	Exit regular.
1 maig . . .	<i>Peus de plom</i> . Monòlech.	Burgas.	Bon éxit.
21 > . . .	<i>Tot bon cavaller</i> ... 1 acte.		Obra mediocre.
22 > . . .	<i>Cor delator</i> . Monòlech dramàtic.	Arreglo d'un relat d'Edgar Poe.	Exit regular.
22 > . . .	<i>Un comissari bon home</i> . Comedia, 1 acte.		No agradà.
26 > . . .	<i>Raig de sol</i> . Diàlech, 1 acte.	Carme Karr.	Mitjà éxit.
10 octubre . .	<i>La carretera nova</i> . Comedia, 1 acte.	Burgas.	Bon éxit.
14 > . . .	<i>De pesca</i> . Comedia, 1 acte.	Parellada.	Exit mitjà.
16 > . . .	<i>L'aranya</i> . Drama, 3 actes.	Guimerà.	Excelent éxit.
29 > . . .	<i>La mestra</i> . Drama, 3 actes.	Brieux, arreglo d'Ensenyat.	No resultà la feyna del arreglador.
3 novembre .	<i>La lley d'herencia</i> . Farsa, 3 actes.	S. Rusiñol.	Bon éxit.
6 > . . .	<i>La santa</i> . Comedia, 1 acte.	Martí Giel.	Bon éxit.
17 > . . .	<i>Segonas nupcias</i> . Comedia, 4 actes.	Puig y Ferreter.	Exit regular.
24 > . . .	<i>De festa major</i> . Sainet, 1 acte.	P. Colomer.	Exit mitjà.
27 > . . .	<i>Contra-claror</i> . Drama, 3 actes.	Surinach Sentís.	No agradà.
4 desembre .	<i>Com les cireres</i> . Comedia, 1 acte.	Julia Pous.	Exit regular.
7 > . . .	<i>La confessió</i> . Drama, 1 acte.	Dicenta; traductor, Guil·lot.	No agradà.

NOVETATS

Fetxa	Títol y Classe	Autor	Observacions
15 octubre . .	<i>La vida pública</i> . Comedia, 4 actes.	E. Fabre; traducció catalana.	Fou ben rebuda, però no entusiasma.
17 > . . .	<i>El somni d'una nit d'estiu</i> . Comedia, 4 actes.	Shakespeare; traducció de 'n Carner; música de Mendelsahon.	Bon éxit; fou censurada la llibertat excessiva de la traducció.
30 > . . .	<i>El poble</i> . Obra en 1 acte.	Feuillet; traducció de Franquesa Bach.	No agradà gayre.
6 novembre .	<i>Aucells de pas</i> . Drama 8 actes.	Rusiñol y Martínez Sierra.	Excelent éxit.
13 > . . .	<i>Les follies d'amor</i> . Comedia, 3 actes.	Regnard; traducció catalana.	No resultà gayre.
18 > . . .	<i>Gent d'ara</i> . Comedia, 2 actes.	Coca.	Bastant éxit.
25 > . . .	<i>La dama enamorada</i> . Drama, 5 actes.	Puig y Ferreter.	Bon éxit. La crítica reconegué les facultats excepcionals de 'n Puig, però remarçant defectes de teatralització.
8 desembre .	<i>Un cop de vent</i> . Comedia, 1 acte.	Morató.	Fou ben rebuda pel públic.
4 > . . .	<i>Càndida</i> . Comedia, 3 actes.	Shaw; traductors: Martí Alegre y J. Broutá.	No agradà, per trobarse l'obra exòtica y extranya.

DEL DIDAL Y DE LA TRALLA ó LAS GRANS VAGAS DEL ANY

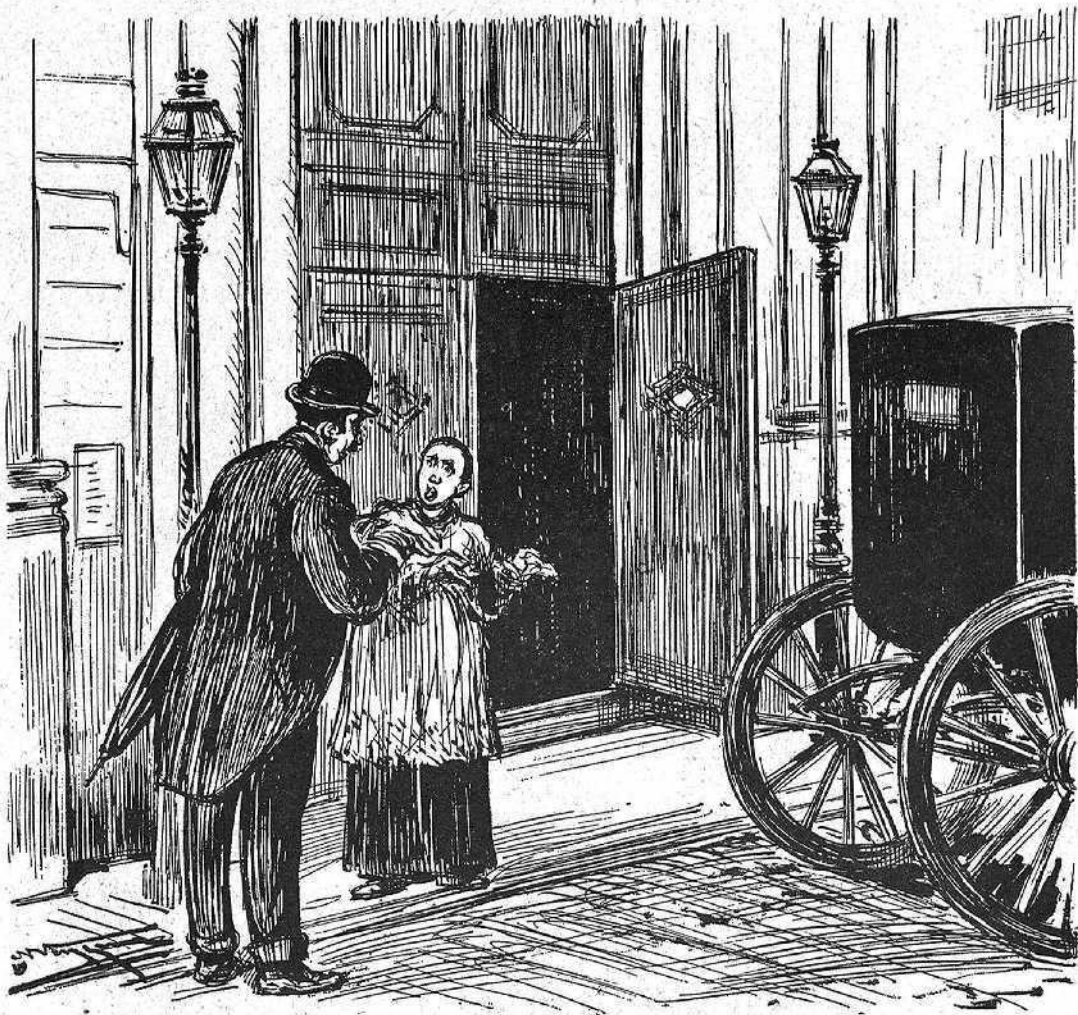

—Ah, sou sastressas?... Vaja, me 'n alegro, per la part que 'ns toca...
—Qué 'ns toca?
—Las conseqüências.

DESPRES DE LAS FESTAS DE LA MERCÉ

6

LO QUE 'N VA RESULTAR DE LA INICIATIVA DEL «SINDICATO» DE IDEM

—¿Que hi ha alguna novetat, noy, que veig el cotxe del metge aquí a la porta?

—Y tall!... Figuris que á conseqüència de las festas que li han fet, la Mare de Deu ha caygut malalta.

ELS LLIBRES DEL ANY

—¿No falta res, avuy?

El bon burgés, donant un cop d'ull á la gran capsa que 'l marxant dú á la esquena:

—¿Qué porteu?

—Cosa bona; género per l'esperit, joguinas pel cor y lleminaduras pel paladar de l'ánima.

—Veyám: descarregueuvs.

El marxant se descarrega calmosot y comensa á treure llibres y més llibres de la gran capsa.

—¿No vos agrada la poesia?

—Ab qué's menja aixó?

—Ab els ulls del sentiment... Teniu: d'Apeles Mestres, el poeta més ferm y més fecón del any; trieu: *Pom de Cançons*, *Liliana* (un gran poema), *Idilis* (la seva obra característica), y *La Perera* (hermosa llegenda poemática).

¿Que vos plauhen més altres poetas?... Aquí teniu en Plana y Dorca ab *Papellones*, cada papellona un sonet; en Girbal Jaume ab *La Corda Viva*; el gran

Verdaguer, ab sas póstumas *Perles del Llibre d'Amic e d'Amat*; en Prat Gaballí, ab el seu *Temple Obert*; en Felip Cortiella, ab sas valentas *Anarquines*; en Peyo Gener, ab la nova edició dels *Cent Conceyls*; en Ribera y Rovira, ab sos *Esguards*; en Zanné, ab sas *Poesias*; ja veyeu que n'hi ha pera tots els gustos...

El bon burgés va fullejant indiferent.

—¿Que potser vos agradan els qüentos?... Teniu: un llibre pels grans y pels xichs, *Contes de'n Per-rault*, traduhts pe'n Martí y en Via, ab ninots de 'n Mestres; *Les faules d'Isop* y *Les Faules Isópiques*; *Anímiques*, de 'n J. M.ª Folch y Torres; *Pera cors jo-ves*, de l'Enrich de Fuentes; *Ruralisme*, d'en Joan Rosselló, fill de Mallorca; *Cóm comencém á patir*, de 'n Colominas; *Senyor Ruch*, *Mestre d'Estudi*, de 'n Creuhet, un bon llibre pera la maynada; *Rondalles de poble*, d'Eckmann y Chatrian, arreglo de 'n Ruy-ra; *Anant pel món*, de 'n Rusiñol; *De cada color*, de 'n Suriñach Baell; *Qüentos bosquetans*, de 'n Mestres; *Contes d'un philosoph*, de 'n Diego Ruiz... No vos quei-xareu per contes, me sembla...

El bon burgés se'l mira de cap á peus més indife-

rent encare, com volguent dir: «no estich per qu'en-tos...»

Llavoras el marxant deslliga un altre paquet, y exclama:

—Ja veig que vos esteu pel terme serio. Tinch ganas de vendre, y vull que os fireu, mala negadal... Apa, aquí teniu gèneru de consistència, per tota la vida... Mireu: *Encare son de moda y Per fer la dotzena*, articles polítichs y socials de mestre Aldavert; *El mal modern*, de 'n Gabriel Vinyas; las *Conferencies musicals* de l' Associació Wagneriana; la *Involució*, de 'n Salvador Albert; *Les Monedes Catalanes*, de 'n Botet y Sisó; *Catalonia*, articles doctrinaris de 'n Casas-Carbó; *De poetisació*, admirable conferencia de l' Alomar; *Lo general Prim*, pe'n Gras y Elías; els *Viatjes d' Ali-Bey*...

¿Y en el ram de novelas tampoch farém res?... Fixeuvos quin assortit: *Les dues germanes*, famosa novela d' Ebers, arreglada al catalá; *L' auca del senyor Esteve*, de 'n Rusiñol, edició económica; *De la ciutat vella*, de 'n Colominas; *Gitanos blanchs*, de 'n Puig...

—Y Cadafalch?

—No,... sense 'l cadafalch!... Teniu; aneu mirant: el *Dafnis y Cloe*, de 'n Longus, molt ben traduhit y

editat pe'n Miquel Planas; *En Poudor y Daltabaix*, de 'n Carles de Fortuny; *Pierres de Provença*, una bonica *historia d' altres temps*; *La fi d' un idili* y *Paraules y fets de Mestre Blai Martí*, noveletas de 'n Maseras; *La Fiameta*, de 'n Boccaci... cregueu que us divertirà de debó...

—Qué 'n saben, mestre, de fer la comedia!...

—De comedias també 'n porto, y no pocas. Vejeu en un any si se n' han publicat. Desde 'l *Rei Lear* fins á *La Carretera nova*, trieu y remenen: De 'n Rusiñol hi ha: *Els savis de Vilatrista*, *La Mare*, *L' hereu Escampa*, *L' Héroe*, *Llibertat!*, *Els Jochs florals de ca'n Prosa*; de 'n Shakespeare, vos ho puch oferir casi tot; qu' en Domenech ho dona ben presentat y barato; de l' Oller, las traduccions d' *El més fort*, de 'n Giacosa, de *Papá Ministre*, de 'n Rovetta, y d' *El Vano*, de 'n Goldoni; d' en Xavier Godó, *Animes perdudes*; de 'n Burgas, *Peus de plom*, *El ram de la passió* y *La Carretera*; de l' Apeles, *La Presentalla*; de 'n Giacometti-Viola, *La Mort Civil*; de l' Iglesias, *L' Alegria del Sol*; de 'n Morató, *La fortuna baixa*; de 'n Jones-Vilaregut, *La Victoria dels filisteus*; de Wilde-Pena, *Salomé*; de 'n Guimerá, *La Reyna Vella* y *L' Aranya*; de 'n Puig y Ferreter, *Aigues encantades*; de 'n Goethe-Lleonart, *Torquato Tasso*; de 'n Martí Gíol, *La Santa*;

VISITANT EL MUSEO PETROGRÁFICH DEL PARCH

—¿Qué son aquestas pedras?

—Jo suposo que deuen ser las que l' Ajuntament no 's posa al fetje.

y de la «Biblioteca de La Escena Catalana», demani: *L' Ordinari Henschel, El barber de Sevilla, Barateria, La banda de Bastardía, Café y Copa...*

—Proul... Proul...—fa 'l bon burgés, marejat, ab tant títul y tant nom d' autor.

—Bé, donchs, ¿qu' es que no teniu ganas de comprar?

—No, mestre, nó... Es que ja tinch la llibreria massa plena, y no m' hi cab ni un tomo més.

Aixó dihent, el bon burgés obra un gran armari que ocupa tot el pany de paret. L' armari es plé d' ampollas de ví de diferents marcas.

—Ho veyeu, com no us enganyo?... Ni un prestatge buyt, y tot género per l' *esperit*, joguinas per alegrar el cor, lleminaduras pel paladar y per l' ànima.

El marxant de llibres queda espalmat de tan sorprés; no sab qué dir, mes al instant se refá y exclama ab cert misteri:

—Escolteu: Jo vos he deixat fullejar els meus...

¿Que no me 'n deixareu paladejar, tan sòls siga una plana, de qualsevol d' aquests vostres?

—Prou, home, proul...

L' amo de tan original llibreria destapa una de las ampollas y abocant un bon raig de ví daurat en una copa, afegeix satisfet, ab una rialla que li surt del ventre:

—Si son servit...

—A la vostra salut!

El bon burgés acompanya al marxant fins á la porta, y aquest, aixugantse 'ls bigotis ab la màniga, tira carrer avall tot murmurant:

—Mireu que ferse fer una llibreria per las ampollas de ví, se necessita ser *analfabet*!... Per xó va tan bé l' Espanyal...

SEPT SCIENCIES

ELS ARBRES DE LA RAMBLA

Senyor Tobella: 'ns sembla que si no 'ls envia á fora á respirar bons ayres, no 'n treurá res.

L' ANY CÒMICH

¡Oh el companyerisme!
Recullit en l' enterro d' un pintor que havia adquirit un gran nom en la pintura d' animals.

Els que parlan son també dos artistes.

—S' ha de confessar—dín un d' ells—que feya molt bé 'l caball.

—Sí,—respon l' altre:—no 't diré que 'l fés malament... Pero encare feya millor el burro.

L' any passat, com ningú ignora, va comensar en dimecres.

Un regidor del nostre Ajuntament, famós per las sevas ingenuitats, pero qual filiació política no podém donar perque tan aviat sembla dels *solís* com dels *anti*, en un dels primers días de Janer preguntava á un company de Consistori:

—¿Quín es el déu que presideix aquest any?

—¿No ha comensat en dimecres?... Donchs, es Mercuri.—

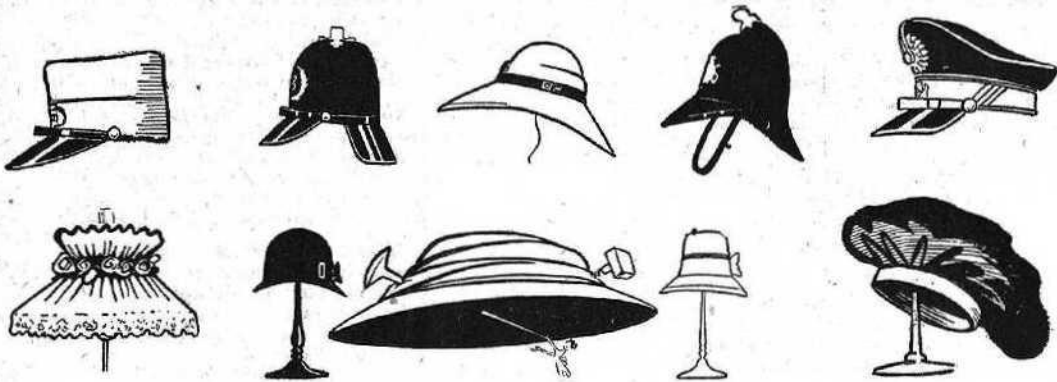
Nostre bon regidor va gratar-se una mica 'l clatell y després d' un rato de meditació, va tornar á preguntar:

—¿Mercuri?... ¿Alló dels termómetros?

Acaba de morir el cardenal Casañas y á la plassa Nova tres ó quatre velletas comentan el fúnebre aconteixement.

LAS «TEULADAS» DEL ANY.—BARRETS Y GORRAS

Ab franquesa, caballès: el bon gust ¿saben hont es?

—Quina impressió per la seva família!—diu una d'elles.

—¡Ayay!—exclama un'altra, mitj escandalitzada, mitj sorpresa:—¿La família, diu?... ¿Pero que 'n poden tenir de família els bisbes?

Els vespre del 13 de Desembre, al saberse el resultat de las eleccions y 'l triomf dels lerrouxistas:

—¡Es natural!—exclama un regionalista dels més exaltats:—Com que avuy es Santa Llucia, ella 'ls ha protegit.

—¿Santa Llucia?

—Sí, home; la patrona dels cegos.

Durant el rebombori dels duros sevillanos, un día

en Girona pobre, ab la serietat de costum, se passejava per la Rambla.

—¿Ja ho sabs, noy,—va dirli un tranzeunt, aturantlo—que han sortit una barbaritat de duros falsos y que tots els que 'n tenen algun corren á férssel canviar?

—Si?... Donchs, ja veuren: lo que ara 'm tinguen de donar, no m' ho dongueu pas en duros. Val més que sigui en céntims.

Dós amichs, solidaris els dos, que no s' han vist fa temps, se troban á la Rambla.

—Y bé!—pregunta un d' ells:—¿Vosté es de la dreta ó de l' esquerra?

L' altre, ab molta senzillés:

—¿Ja no se 'n recorda?... Lauria, home, Lauria!... Al mateix lloch de sempre...

FESTAS DEL VII CENTENARI DE DON JAUME EL CONQUISTADOR

Inscripció commemorativa que 's posá á la Tapineria sobre 'l tros qu' encare 's conserva de las antigas murallas de Barcelona.

CANTARS

Reforma de Barcelona,
per fi t' he vist comensada!
Dintre de cent cinquanta anys,
ja vindré a veure com marxas.

¡Díus que tens un fill inútil
y refractari al treball?
Aixó ray, no t' amohinis:
fical á la Casa Gran.

A la rifa no he tret res,
pero se m' ha mort la sogra...
Es alló que «allá dalt» diuhen:
¡Vaya una cosa por otra!

¡Ay Falqués de mas entranyas!
¡Cóm lluhiria aquí l' art,
si la pobra Barcelona
no t' hagués conegut may!

Vam arrencar l' urinari,
com á mida previsor,
y ¡justa! desde aquell día,
may més hi han posat cap bomba.

¡Quína vida te 'n emportas!...
Juergas, banquets, excursions,
cotxes, balls, festas espléndidas...
¡Ni que fossis regidor!

HELIUS

XARADA

UN LLIBRE DE NOTAS

L' altre día vaig trobar
á dintre un tranvía d' Horta
un llibre que estava ple
d' apuntacions y de notas
que de segü 'l degué perdre
algun jove molt tanoca
que *prima-inversa* apuntava
allí, el millor de sa historia.
Aquí van uns quants apuntes,
pro... que ningú ho fassi corre.

Febrer 22.—Fem ball
á la societat «La Aurora»
y una màscara molt tot
me vol fer ballá una polca
y... trayentme 'ls draps al sol
me treu dos duros de l' ombra.

Mars 10.—Vaig á demanar
quart má cinch certa xicota
y son pare 'm diu que sí...
que s' hi... pensaré un altra hora.
(Si d' allí no fujo aviat,
me *hu-dos-tres-quarta* aquell home.)

Maig 6.—Ab en Quim y en Boda,
y sas respectius xicotas
aném á la Font de 'n Fargas
á fer un brenar de pobre;
l' un paga 'l dos, l' altre 'l tres
y jo pago la escarola,
quedant á deure vint céntims
per no durne cap á sobre.

Juny 23.—Es la nit
de verbena; molta broma;...
á prop del convent dels gossos
me varen tocar... las dotze.

Juliol 25.—Convido
al cassino á la xicota
y 'm diu, ballant, que d' allí
son pare ja s' hi conforma.

Juliol 26.—Ja está;
oficialment ja tinch novia.

Agost 16.—Aném al ball
de una *tres-quart* de la vora,
tinch la gran sort, per deu céntims
de treure una hermosa toya
y la ballém molt contents
tot fent el mico y la mona.

Novembre primer.—Estich
convidat á casa els sogres (?):
la sogra, (lo qu' es l' instint)
moltes castanyas me dona.

Desembre 22.—¡Res!
ini sóls els quartos me tornan!

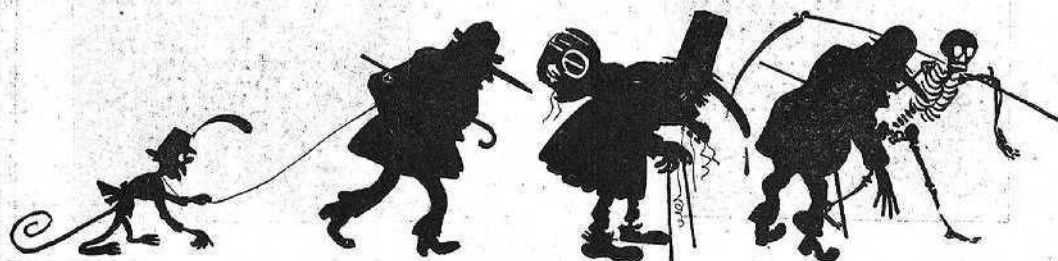
Desembre 25.—Mentres
estém festejant á solas
jo y ma *tercera-cinch-sis*,
vé son pare y ens estronca
la conversa, preguntantme
per quán penso fer las bodas.
Jo li dich que... l' any vinent...
per Pasqua... escan en día onze.

J. STARAMSA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Y AQUÍ 'L POBRE ANY DONA FÍ...

«¡Perdonad sus muchas faltas!»

Anuncis

EL HOGAR Y EL TRATO SOCIAL

ARTE DE EMBELLEGER LA VIDA

POR LAURA GARCÍA DE GINER

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.—Encuadernado en tela, Ptas. 5

ALMANACH

DE

La Esquella de la Torratxa

pera 1909

Un tomo, espléndidament ilustrat, Ptas. 1

ALMANACH

DE

La Campana de Gracia

PERA L' ANY 1909

Un tomet plé de caricatures polítiques

Preu: 2 rals

TAPAS

ab planxas dauradas pera enquadernar l' any 1908 de

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Tapas solas, Ptas. 2'50 — Tapas y encuadernació, Ptas. 3'50

APELES MESTRES

LILIANA

POEMA

ILUSTRAT PER L' AUTOR

Ptas. 15

LA PERERA

LLEGENDA DRAMÁTICA

Un tomo, Ptas. 2

DE POETISACIÓ

per GABRIEL ALOMAR

Preu: UNA PESSETA

EDICIONS POPULARS

d'en SANTIAGO RUSIÑOL

ANANT PEL MÓN
EL MISTIC
ORACIONS (Agotada)
FULLS DE LA VIDA (Agotada)
ELS JOCS FLORALS DE CANPROSA
EL BON POLICIA
MONOLEGS
LA BONA GENT (Agotada)
TARTARIN DE TARASCÓ
EL PATI BLAU
EL POBLE GRIS
LA MARE
L'ALEGRIA QUE PASSA
LA «MERIENDA» FRATERNAL
L'HEROE
LLIBERTAT!
LA FIRA DE NEUILLY
ELS SAVIS DE VILATRISTA
L'AUCA DEL SENYOR ESTEVE
L'HEREU ESCAMPA
EN TARTARIN ALS ALPS

Preu de cada obra: UNA PESSETA

APELES MESTRES

EDICIONS ECONÓMICAS

Odas Serenas y Novas Baladas

Estiu de Sant Martí

Pom de Cançons

Cants Intims

Idilis. Llibre primer y Llibre segon

Preu de cada tomo, UNA PESSETA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obres, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, si no s' remet ademes un ral pera certificar. Als corresponents se 'ls otorgan rebuixas.

Preu: 25 céntims